

شعر

دو سه ساعت عطر یاس: مجموعه شعر / مسعود احمدی. - تهران، نشر همراه، ۱۳۸۳، ۱۳۲ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، ۱۲۰۰ تومان.

مسعود احمدی در کارنامه ادبی خود: ۲ کتاب شعر برای کودکان و نوجوانان، ۸ کتاب شعر برای بزرگسالان و ۲ کتاب مصاحبه و چند اثر هم در حال آماده سازی دارد. احمدی به شهادت مکرر ناقدان و شاعران دیگر، در شعر خود دارای فردیتی ذهنی و زیبایی است که او را از شاعران معاصر خود منفک و مشخص می کند. او شاعری است که سابقه ای طولانی در ارائه مفاهیم انسانی و بشر دوستانه و طرح کلیات معنایی در هزارتوهای شعری خود دارد و...

... / راستی / این ترومیت را / از فیلم فلینی آورده ام / این دو چرخه را از کاردسیکا / و از شیلی قریب نیم قرن قبل / این صدای چکمه ی سربازان / این رگبار این صبح سوراخ سوراخ / و این آخ را / که گویا مال آکنده است یا نرودا / تاتر یا بگوید / باز توی خودت رفته ای و رفته ای به عقب / بعد هم / نازم را بکشند و بکشدم زیر مرمری نرم گرم / بند آخر شعر: ترومیت، دو چرخه و... صفحه ۳۴.

موزه سوم - شماره ۳۵ - چهارم تیر و شش مرداد - صندوق پستی ۱۱۳۱۱۱۱۱۱۱

رفته بودم به صید نهنگ: مجموعه شعر / علی باباجاهی. - تهران، نشر پاندا، ۱۳۸۳، ۱۵۸ صفحه، ۲۰۰۰ نسخه، ۱۲۰۰ تومان.

گستره ی بی کران دریای شعر ایران، امروزه جولانگاه هنرنمایی نهنگ شعر معاصر ماست! فضای مه آلود و تیره و تاریکی توفان پست مدرنیسم در جای جای شعر معاصر با موج شکن هایی چون: تردید به کلان روایت ها، بی اعتقادی به اصول ثابت و قواعد ارزش تعیین شده، نفی مطلق باوری، نفی کلیتی اورگانیک (در مسایل مربوط به جامعه و هنر) توجه به کثرت گرایی، نسبت باوری، خردستیزی، عدم تعیین و تیقن، شک و تردید نسبت به گفتمان های جهانی - فرهنگی - سیاسی و... توجه به جهانی متکثر و رویکرد به طنز و تناقض و شوخ طبعی، پرهیز از قهرمان ستایی، توجه به "واقعیت گرایی چندبعدی" نفی روایت خطی و نظم سلسله مراتبی، رویکرد به زبان نه همچون عاملی برای تبیین امور و واقعیت ها، پذیرش دیدگاه های مختلف و نفی اقتدار یک دیدگاه یگانه، به بازی راه دادن فرهنگ عامه ی معاصر، انکار راه حل نهایی برای رهایی بشریت، ناباوری نسبت به پاسخ های قطعی، اجتناب از نظریه ی یا «این» یا «آن!» رویکرد به نظریه ی هم این، هم آن! توجه به نقش بت شکنانه ی طنز، گرایش به ویژگی های مثبتی که در گذشته (در سنت ها) وجود دارد، رویکرد به اختلاط و ترکیب گفتمان های گوناگون، رمززدایی و شالوده شکنی، متن باوری، بازی های زبانی، احیای نگرش های کهنه و منسوخ شده و... جهان شعری امروز ما را به آشوب کشانیده؛ و بسیاری از شاعران معاصر کشورمان را وادار به پاسخ داشته است تا نه با شعر متفاوت خود، بلکه با شعری "متفاوت!" متفاوت و در پایان کتاب با درج مقاله ی از شعر "متفاوت" تا شعر "متفاوت" تازه ترین دیدگاه تئوریک خود را بیان کرده است. آیا باباجاهی در شکار این "نهنگ" توانسته در جایگاه "پیرمرد و دریا" یا "ناخدا آخ" قرار گیرد؟!

گزیده اشعار طنزآمیز عمران صلاحی / انتشارات مروارید، تهران، ۱۳۸۲، ۲۲۰۰ نسخه، ۲۵۲ صفحه، ۱۸۰۰ تومان. «... من "عمران صلاحی" و «هادی خرسندی» را شاعرانی می دانم که در قلمرو شیوه ی نیمایی از طنز، مایه گرفته اند... عمران صلاحی را از سالیان پیش می شناختم، به «گروه ادب امروز» در «رادیو - تلویزیون» دعوتش کردم و از ذوق فراوان او برای تهیه برنامه های ادبی آن روزگار بهره یافتم. در سخن عمران صلاحی چند عنصری که غالباً ناسازگارند با یکدیگر جمع شده اند و این عناصر، عبارتند از: طنز، تلخ، اندوه ژرف و بیان ظریف و ساده و گاهگاه این سه عنصر، از عالم تنهایی شاعر به دنیای همگان راه می یابند و با چهارمین عنصر - که «همدردی» باشد - درمی آمیزند و آن گاه، شاعر را در سرودن شاهکار کوچکی از این گونه، یاری می دهند... چنان که از مطالعه ی مطبوعات «درون مرزی» دریافته ام: «عمران صلاحی» در سالیان پس از انقلاب - علاوه بر طنز نویسی - به کار شاعری نیز ادامه داده است و اکنون، یکی از چهره های شناخته ی شعر امروز ایران به شمار می آید... نادر نادرپور، لس آنجلس، بهار ۱۳۷۲» - از صفحات ۳ و ۴ و ۵ کتاب.

یک جفت از چشمان دنیا: مجموعه شعر / رسول رضا. - ترجمه: مرتضی مجدفر؛ تهران، نشر قو، ۱۳۸۲، ۹۵ صفحه،

... رسول رضا، شاعر نوپرداز، پراحساس، رئالیست و مردمی آذربایجان، در آغاز هفتمین دهه‌ی حیات خود، پس از مبارزه‌ای طولانی با یک بیماری لاعلاج، سیزدهم فروردین ماه ۶۰ از دنیا رخت بریست. سیالی زبان، تفکر خلاق و نوآوری در عرصه‌های شعری، زبانی و موضوعی، از برجستگی‌های شعری اوست. از او، آثار زیادی به زبان ترکی به یادگار مانده است... «مجموعه رنگ‌ها» یا «یک جفت از چشمان دنیا» حاوی ۳۳ قطعه شعر سپید ترکی آذربایجانی است که به قالب‌های شعر هجایی نیز وفادار مانده است. به غیر از دو شعر ابتدا و انتها، در هریک از قطعه‌ها، یکی از رنگ‌ها، خصایل انسانی، و ویژگی‌های فرهنگی، اقلیمی، طبیعی، فولکلوریک و حسی مرتبط با آن رنگ و پدیده‌هایی که می‌تواند به نوعی تفسیرکننده رنگ یادشده باشد، به تصویر کشیده شده است. هر قطعه، تابلویی است ماندگار از یک رنگ، که نقش‌نگار آن به جای رنگ، واژگانی به ارزش مروارید بر روی بوم کاغذ است... برای جلب نظر خوانندگان ترک‌زبان و نیز تطبیق ترجمه با متن اصلی توسط صاحب‌نظران، متن ترکی اشعار را هم در مقابل هر صفحه از ترجمه و توضیح برخی واژه‌های خاص در زیرنویس آورده شده است...»

از سرآغاز کتاب به قلم مرتضی مجدفر.

اعتراف می‌کنم: مجموعه شعر / بنفشه حجازی - تهران، نشر همراه، ۱۳۸۳، ۹۵ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، ۱۲۰۰ تومان.

من یک دروغگو هستم (= ع. م. همدانی)! تعجب نکنید این لقبی است که خانم حجازی به من اعطاء کرده‌اند! مدرک: صفحه ۹ همین کتاب! لذا به دروغ اعتراف می‌کنم که: سراینده - ۵۴ شعر خود را که از سال‌های ۷۸ تا ۸۲ سروده در سه بخش عرضه کرده و بیشتر هم، یعنی سال ۶۵ مجموعه شعر رؤیای انار و سال ۷۲ هم مجموعه شعر: «به انکار عشق تو ناگزیریم» و سال ۷۶ هم مجموعه شعر دوزبانه‌ی «نپرس چرا سکوت می‌کنم» را چاپ و ایشان تا این لحظه هم کلاً شانزده کتاب به جامعه‌ی ادبی، هنری و... تقدیم کرده است! اعتراف می‌کنم و به دروغ هم اعتراف می‌کنم که هیچ شاعری که تا این لحظه مجموعه شعرش را معرفی کرده‌ام به اندازه این مجموعه شعر، لباس شعری به تن کلماتی چون: فیلم، دوربین عکاسی، هواپیما، تلفن، استپ، مولکول، فاز، ویروس، مؤلف، بلمپ، مترجم، میزانشن، پوستر، تیراز، سوت تزن، سناریو، مونتانا، کانابه، چت، مثلث برمودا، لوستر، دراماتیک، فاکس، کاراکتر، ادوکلن، کمیک، نیکوتین، کیوسک، فتوکپی، لایروبی، کلوزآپ، تبصره، موتاژ، فیلم‌نامه، تله‌پاتی، گرافیک، سینمای صامت، کوروساوا، کاریکاتور و... در اشعارش نبوشانیده است! مدرک می‌خواهید حتماً شعرهای این کتاب را بخوانید!

سطر آخر: مجموعه شعر / ایرج صف‌شکن - تهران، مؤسسه انتشارات نگاه، ۱۳۸۳، ۲۱۹ صفحه، ۲۰۰۰ جلد، ۱۸۰۰ تومان.

از ایرج تاکنون مجموعه اشعار ۱- نبض اتفاق، ۲- ۱۳۷۶- شکل سکوت، ۳- ۱۳۷۹- واژه‌های معاف، ۴- ۱۳۸۰- لبان اعتراف، ۵- همین مجموعه‌ی سطر آخر چاپ شده است! شعر صف‌شکن شعری آسان‌خوان است: «شعر آسان هرچند به سادگی، تن به لحنی گفتاری نمی‌دهد، اما گاه انرژی یک نثر غیرفاخر را برای مواجهه با جهانی کاملاً عینی به کار می‌گیرد و در این میان عنصر تخیل، متکی به سازوکاربندی‌های قدما و ادات تشبیهاتی کلیشه‌ای نیست. دیگر ترس شعر و شاعر ریخته است: پس راه برای ورود هر واژه و عبارتی باز است...» شعر صف‌شکن در کنار و همراه چند شاعر دیگر ژانری را پیشنهاد می‌کند که در آینده نمی‌توان به سادگی از نقش آنان گذشت!

مهم این است / که جاده‌ای بوده است و بدرقه‌ای نه / تاوانی بوده است و قرص نانی نه / مهم این است / کیوترانی بوده‌اند و / پرنده‌بازانی نه / اما / مهم این نیست / که نبوده‌ای / تا نبردبانی سمج / بلندبالایت کند و / ناگاه / سنگی سنگین بر زمین ات زُند / گزارشی محزون / طنابی حاضر / و خلاصه / رستمی / که تنها / اعماقِ چاه می‌شناسدش !! / مهم / این است .

پشت خط: برگزیده شعرها / حمید احمدی - تهران، انتشارات گهرشید، ۱۳۸۲، ۱۰۸ صفحه، ۱۰۰۰ نسخه، ۱۰۰۰ تومان.

حمید احمدی شاعر و نویسنده و مترجم کم‌کاری نیست، صفحه آخر این مجموعه را که ببینیم، او بیش از ۶ اثر در زمینه‌ی: شعر، داستان، نقد شعر و داستان و جامعه‌شناسی و کتاب چاپ کرده است. احمدی در این مجموعه از زبان نرم و ساده و سراسر است و عموماً عاشقانه سود برده است. روایت شعری وجه غالب شعرهاست و نگاه و کلام مهربانه‌ی شاعر از ویژگی‌های سروده‌های اوست: / رفتی است / سرو که از تو سب‌تر خواب می‌بیند / اسب که از تو برهنه‌تر به باران می‌زند / کیوتر که از تو لطیف‌تر جفت می‌خواهد / بهانه نیاور خجالت دارد / پروانه مجال پز مردن ندارد / آب را بگذار / به وقت اش پیدا می‌شود / کسی

که دل اش برای باغچه بسوزد / شعر (آب را بگذار) صفحه ۴۷ کتاب .

رگ هایم از روی بلوزم می گذرند: مجموعه شعر / رؤیا تقی . - تهران ، انتشارات ویستار ، ۱۳۸۳ ، ۱۱۰ صفحه ، ۵۲۰۰ نسخه ، ۹۵۰ تومان .

رؤیا شاعری است متفاوت و نه متفاوت! متفاوت به این معنی که پیشنهادات شاعران ماقبل خود را درونی و دور و زبان و بیان در خور خود را طلب می کند. باباچاهی در جلد ۲-۲ گزاره های منفرد صفحه ۱۲۲۶ ، علت این تفاوت را از زبان رولان بارت وقوع بحران های عظیم تاریخی مثل انقلاب ها و جنگ ها می داند که نگارش سنتی به یک سو نهاده خواهد شد و نگارش دیگری به میان می آید. رؤیا در کتاب "سه دهه شاعران حرفه ای" به اعتقاد باباچاهی در شعرهایش شیفته ی بازی زبانی است و تأکید بر تحریف قوانین زبانی (غیردستوری جلوه دادن زبان شعر که همان نحوستیزی است .) پریشان نگاری به قصد نمایش جنون مندی ، هنجارستیزی به قصد نمایش متفاوت نویسی ، نفی زیبایی ظاهری ، قطعه قطعه نویسی یا گسست در نگارش ، طرد و تعطیل معنا. آنچه روایت شد براساس کتاب شعر اول تقی "سایه لایه پوست" انتشارات حیام ، ۱۳۷۶ ، تهران بود. پگاه احمدی در بایای دوره ی سوم ، سال اول شماره ۱ و ۲ ، صفحات ۲۲ تا ۲۷ نظرات باباچاهی را به روایتی دیگر بیان و معتقد است که مجموعه شعر «رگ هایم...» نسبت به مجموعه اول از ابستراکسیون (= تجرید، انتزاع ، پریشان خیالی ، پراکنده خاطری و...) کمتری برخوردار است . خواننده را به خواندن متن کامل پگاه ارجاع می دهم ولی تأکید احمدی را در پایان نقد خود که: (... من این مجموعه را کتاب زایمان می نامم. زایمان شاعری که رفته رفته از زبان ذهنیتی که نهفتگی اش آرام آرام رگ پاره می کند و بیرون می زند، آفرینش خود را زمین می گذارد.) مؤکد می کنم.

نورده سوم - شعری
سه جلدی ، پنج و شش
هزار و سیصد و ششاد سه

سرگیجه

کاشکی هرخصی بگیرد سرم

نچرخد

زمین بهجسید خیس به گودی کمرم

نچرخد

و رنگ های مرتکب ، جاهایشان عوض نشود

خفتاق بگیرند

مثل همین چند دقیقه ی پیش

بخندم

اریب بخندم

بخندم

در رفت و برگشت های بین من و خودم

از صص ۱۰۳ و ۱۰۴ کتاب «رگ هایم...»

چیزی به خواب زمین نمانده است: مجموعه شعر / اسماعیل یوردشاهیان . - تهران ، انتشارات قصیده سرا ، ۱۳۸۲ ، ۱۲۰ صفحه ، ۲۰۰۰ نسخه ، ۱۰۰۰ تومان .

با نگاهی به صفحات ۱۰۷ و ۱۰۸ ، این مجموعه شعر حضور ادبی و فرهنگی یوردشاهیان را از سال ۱۳۴۹ تاکنون پی گیر و مداوم می بینم . ده مجموعه شعر ، چهار مجموعه قصه ، پنج کتاب برای کودکان ، هشت اثر تحقیقی در زمینه های گوناگون و ۲۱ مقاله علمی و تحلیلی در عرصه های جامعه شناسی ، روان شناسی و پزشکی در سطح بین المللی در نشریات و مجامع علمی و دانشگاهی کشورهای گوناگون جهان . یوردشاهیان با آن که از سال ۴۹ تا ۸۲ ، یازده مجموعه شعر در طول یازده سال منتشر کرده که نشان از حضور دائم او در عرصه ی شعر معاصر ایران می باشد ، ولی جالب است که در دو کتاب وزین باباچاهی: ۱- گزاره های منفرد و ۲- سه دهه شاعران حرفه ای ؛ او کلاً شاعری غایب است ! البته نام کتاب شعر او ، اورمیای بنفش ، انتشارات یوشیج ، ۱۳۷۹ در صفحه ۴۵۶ ، سه دهه شاعران حرفه ای آمده که آن هم معلوم نیست به چه دلیل غیر شعری !
... / من تمام کلمه ها را می جویم / لب ها را می گشایم / صدها را می خوانم / شعرها / کتاب ها / واژه های جهان را / اما هیچ کدام را معنی آن آهنگ نیست / آهنگی که از نگاه آخرین شما برخاست / و تپش قلب من شد . - بند دوم شعر ۵ ، صفحه ۵۶ ، این مجموعه .

گزیده اشعار فروغ فرخزاد / انتشارات مروارید، تهران، ۱۳۷۵، ۷۷۰۰ جلد، ۲۵۹ صفحه، بها...؟

بهر روز جلالی این گزیده اشعار را بعد از مقدمه‌ی ۴۵ صفحه‌ای خود به شش بخش تقسیم کرده: ۱- زندگی‌نامه‌ی شاعر، ۲- اسیر، ۳- دیوار، ۴- عصیان، ۵- تولدی دیگر و ۶- ایمان بیاوریم به آغاز فصل سرد و بخشی هم اختصاص دارد به قسمت‌هایی از دو گفت‌وگو با فروغ که به نقل از مجله‌ی آرش شماره‌ی اول، دوره‌ی دوم و با نام حرف‌هایی به جای مقدمه آورده است. به روایت جلالی: «... دردی که در شعر فروغ موج می‌زند، زخم دهان گشوده‌ی انسان روشن فکر عصر اوست، انسانی که بعد از انقلاب صنعتی، در چهارراه زوال ارزش‌ها ایستاده است و عقوبت دشوار را چندان تاب آورده که آن کلام مقدس از خاطرش گریخته است! و فروغ اگر شعر می‌گوید ایستادگی در برابر این زوال است و پایداری در برابر زوال بزرگ‌تر یعنی مرگ: «توی زمانی داریم زندگی می‌کنیم که تمام مفاهیم و مقیاس‌ها دارند معنی‌های خودشان را از دست می‌دهند و دارند - نمی‌خواهم بگویم بی‌ارزش - در حال متزلزل شدن هستند... دنیای بیرون آن قدر وارونه است که نمی‌خواهم باروش کنم...»

در کارگاه رؤیا: مجموعه شعر / مازیار اولیایی نیا - اصفهان، نشر فردا، ۱۳۸۳، ۱۸۰ صفحه، ۲۲۰۰ نسخه، ۱۳۰۰ تومان.

مازیار از اولین شعر که ۶ اسفند ۶۵ سروده تا آخرین که تاریخ اول اسفند ۷۶، است و مجموعاً صد و چندتایی هم می‌شود و شعرها عموماً از نحوی روان و لحنی ساده که نشان از ریشه‌دار بودن در سنت شعریمان دارد، مجموعه حاضر را تقدیم کرده است به اهالی شعر که مخاطبات گفته شده هم دست ما را در انتخاب قدری در پوست گردو می‌گذارد و ما هم شعر «دست‌ها» که هم نگاه شاعرانه و هم با قید احتیاط این مجموعه را نمایندگی می‌کند، به شما عرضه می‌کنیم:

/ با دستان بلند شعر چه می‌توان کرد / وقتی / بی‌اختیار / به سوی برگ و آب و نور / دراز می‌شوند / نه برای جدا کردن / نه برای سد کردن / نه برای طلب کردن ، / تنها / به آن دلیل / که دست‌ها آن را می‌دانند - ص ۶۶

کاش ممنوع نبودیم ما: مجموعه شعر / مریم مسیح - تهران، انتشارات آرویح، ۱۳۸۲، ۱۰۰ صفحه، ۱۰۰۰ جلد، ۸۰۰ تومان.

آیا شعرهای مریم در زمره‌ی «شعر گفتاری متعارف و غیرمتعارف» است؟ باباچاهی در صفحات ۱۰۴۸ و ۱۰۴۹ کتاب گزاره‌های منفرد تاءکید می‌کند: «متعارف اما صفت یا عنوان همه‌ی شعرهای گفتاری مورد اشاره‌ی ماست که یا بر زبانیت زبان تأکید کرده‌اند یا به سادگی از کنار آن گذشته‌اند... شعر گفتاری غیرمتعارف در نوع متعالی آن می‌تواند فرایند تجربه‌های گوناگون شعر گفتاری متعارف باشد بی‌آن‌که به نفی آن بیندیشد، چراکه تثبیت مرحله‌ای موفق از خلاقیت هنری، خود زمینه‌ساز تجربه‌های تازه است...» و نمونه شعری هم از مسیح که در ماهنامه‌ی آدینه، ویژه‌نامه‌ی شعر و داستان شماره‌ی ۴، ص ۸۳ چاپ شده ارائه می‌دهد، که اولین شعر این مجموعه هم (دست‌هایی که) هست.

باباچاهی در کتاب «سه دهه شاعران حرفه‌ای» صفحات ۵۶ و ۵۹ تحت نام «انواع شعر آسان» با آوردن تکه‌ای از شعر «پشت هر بارانی» که در صفحات ۲۹ و ۳۰ مجموعه‌ی حاضر چاپ شده، شعر مریم را: آسان - (با مفردات و ترکیبات غیر معمول) مبهم - قرار می‌دهد. آیا نظرات باباچاهی را باید در بست پذیرفت؟ یا نظر مسیح را؟ بهتر است تفاعلی در این مجموعه بزنیم. نه عزیزم / فکر نمی‌کنم این بازی راه به جایی ببرد / نه به دور استوا / نه به دور دنیا / کلمه‌ها خودشان راه را بلدند / و بعضی‌ها بیشتر از ما / سرشان درد می‌کند برای این جور بازیگوشی‌ها / نه مثل من / که سرم فقط برای تو در این بازی‌ها / بدجوری هم درد می‌کند / شعر: نه استوای این بازی، ص ۴۵، کاش ممنوع نبودیم ما.

روی خودت نمی‌شود... گلابیاتور: مجموعه شعر / ساعد. ا. احمدی - تهران، انتشارات فریاد کلام، ۱۳۸۲، ۱۰۱ صفحه، ۵۰۰ جلد، ۷۰۰ تومان.

«... معنا در شعر، فریعت دارد به دلیل این‌که انتخاب مترادف برای بیان بهتر معنا نیست، بلکه گاهی دورترین مترادف‌ها را انتخاب می‌کنیم، تا درک معنای مورد نظر را به عقب انداخته باشیم... در شعر، معنا و بی‌معنایی و پرمعنایی و شکل و بی‌شکلی و پرشکلی، مدام در حال نزاع هستند و اگر تناسب آوایی وجود داشته باشد، زائیده‌ی چنین نزاعی است: رضا براهنی «خطاب به پروانه‌ها» (مؤخره)، ص ۱۷۵. ساعد هم از زمره شاعرانی است که می‌کوشد تا فضایی یکسره متفاوت را در شعر تجربه کند. او می‌کوشد در شعر خود آن‌کند که اسلاف او نکرده‌اند. او تلاش می‌کند تا با غیب کردن معناها و مفاهیم به نوعی شالوده‌شکنی دست یازد. ساعد در شعرهایش می‌خواهد در هنگام سرایش از هیچ معنا و قاعده‌ی از پیش تعیین شده‌ای آغاز نکند، قوانین سرایش را رعایت نکند، به ظرافت‌های شناخته‌شده‌ی سخن در شعر بی‌اعتنا باشد، و از هیچ نوع طرح یا نظم از قبل پذیرفته شده‌ای تبعیت ننماید. احمدی لذت شعری را از طریق مبادله‌ی معنا در شعر نمی‌داند و اگر مصرع‌هایی چون: / یکی

سفیدی کاغذ سیاه می کند تا / رازش بر این زبان سرخ مهر شود / و / ... یکی سفیدی سیاه می کند تا ... / مورد مشکوک این زبان را بدانند! ... / چه کسی پیش مرگ / دیگرست؟ و ... در جای جای اشعارش به چشم می خورد، برای قطعه قطعه کردن زبان، طبیعت و جهان و تعطیل واقعیت است. آیا او توانسته با چاپ این دو مجموعه شعر خود چنین باشد؟

زن روی خشت خام: مجموعه شعر / مرضیه صدر. - تهران، انتشارات فریاد کلام، ۱۳۸۲، ۸۲ صفحه، ۵۰۰ جلد، ۷۰۰ تومان.

مجموعه شعر مرضیه را یک نفس می شود خواند و از شعری به شعر دیگر رفت. به نظر من شعر: «ضمیر اول شخص» بیانیه‌ی شعری او باشد: / شعر این جا هم صدای توازی اعداد معکوس نمی شود / و هیچ حذفی با قاعده‌ی اورینتال (= شرقی) حافظه برای همیشه / آری هنوز هم! این جا هم روزها از قشر سیاه امواج جدا نمی شود / همان شبکه فقط میدانی است که تو را تا عریان ترین نخستین عریانیت تداوم می بخشد / قوهای هزاربال با ریزش جاری، منحنی اعلام می شوند / آری هنوز هم! / اما چگونه سقف فکر تا اورینتال ابروانت تحمل یک بلندی به سمت تو / این همه جای کم رنگ ضمیر توست تا سهم رنگ جایی پیدا کند بیش اول شخص ضمیر تو / موهای مجعد سیاه بودنش را پنهان می کند و خوراک منفرد تا آشپزخانه - بر نقطه‌ی هیچ نایستاده می ماند / آری هنوز هم! / چوب های حافظه نرم می نوازند / سکوت سکه های قدیم می آید که در نقش نه از بوی خضر که پهلوی / - آسمان به سمت شیباری از سبز می گوید / - آجر زرین این آسیاب به سمت توست / لنگرهای حادثه پیش تو زانو می ساینند تا قشنگ ترین / - ملوس تاریخ، آثروای دیگری بشود / شرق باستانی ات نازل می شود / جبریل بر پرهای ضمیر اول شخص مهر ورود می ساید / آری هنوز هم! ...!

بروز سوم - ششروز
سه، چهار، پنج و شش
مزار و بیست و شش و بیست و سه

خانه سیاه است: مجموعه شعر / هادی محیط. - تهران، انتشارات آروپ، ۱۳۸۲، ۱۰۸ صفحه، ۱۲۰۰ جلد، ۷۰۰ تومان.
هادی در سال ۸۰ در انتشارات نیم نگاه مجموعه شعری را چاپ کرد و گفت: / من بسری ساده برای بهار هستم / که در آن مجموعه اشعاری آسان و مطبوع سرود و در شمار شاعران جوانی بود که بی آن که بر "موضوع" ی خاص تأکید کند یا با موضوع گرابی سر ستیز داشته باشد، از کمند بیان متداول شعر موضوع گرا، گریخت تا عدالت خواهی، تبعیض های طبقاتی و ... همچون شعاری فریبنده، شعر او را به عرصه های کسالت نکشاند. او دانسته از این کلیشه های تکراری بسیار سروده شده فراروی کرد تا "موضوع" های شعری او موضوعیت هنری خود را باز یابد. [ببخشید این حرف های خوب خوب را استادم بابا چاهی زده است!] حالا چه کنیم که / خانه سیاه است / روی جلد کتاب سیاه است! و "موضوع" بسیاری از شعرهای این مجموعه هم سیاه است! و صدای چکاچاک موضوع های خاص و غیر خاص از درونه‌ی تمامی شعرها به گوش می رسد! مانند شعر ۴، از صفحه ۴۷، این کتاب: / جنگ همه چیز را به هم می باشد / ماشین گشت و شعرهای عاشقانه / آزر قرمز نوی بوسه و یواشکی این صدای تکراری یک آدم مجروح بوق با شراب / همه چیز به تصادف می خورد، انفجار! دود یعنی گذشته / دود است:

سر کوه گتو (= بزرگ) جنگ پلنگه
صدای ناله تیرو تفنگه
جو و نون خوش بگین و خوش بخندین
که بالشت قیامت نخته سنگه

بارانی که تو را می نوشت: مجموعه شعر / محمد زندی. - تهران، انتشارات نیک آیین، ۱۳۸۲، ۶۰ صفحه، ۱۰۰۰ نسخه، ۵۰۰ تومان.

زندگی پنجاه و یک شعر خود را که برخی از آن ها در ماهنامه های ادبی چاپ شده در این مجموعه گرد آورده است. مصراع های کوتاه، روایتی بودن و گریز از هنجار شکنی های فراگیر از ویژگی های شعری محمد است: / خواستم چتری از ابر / بر تو و پیراهن گلدارت / باز کنم / گفتم به این آسانی نیست / گفتم بارانی نم نم بیارنم / نخواستی / حرف هایم شناکتان رفتند / کله هایم پریدند / و شعرهایم کوتاه آمدند - صفحه ۴۳، شعر: شعرهایم کوتاه آمدند.
/ ستاره نیستم / اما / سال هاست / بر این پهن - دشت / پرچ شده ام / آیا کسی هست / کسی هست آیا؟ جایش را با من عوض کند: ص ۴۵، شعر: کسی هست آیا؟

سمفونی های آنیما: مجموعه شعر / م. الف. آنیما. - تهران، نشر پارسا، ۱۳۸۲، ۷۵ صفحه، ۱۰۰۰ نسخه، ۸۰۰ تومان.
مجیتی احتیاط یا میم. الف. آنیما، سروده های کتاب خود را به شش کتابی تقسیم کرده و نام هر کتاب را به یک سمفونی اختصاص داده و هر سمفونی هم علاوه بر این که نامی دارد، و نام یکی از دستگاه های موسیقی ایرانی را هم در (پرانتر) دارد! /

کتاب اول، سمفونی آنیما، (نوا) / کتاب دوم، سمفونی رقص، (همایون) / کتاب سوم، سمفونی خود چشم باکری یک زن، (دادو بیباد) / کتاب چهارم، سمفونی سیب و ساعت، (چهارگاه) / کتاب پنجم، سمفونی درخت دریا، (ماهور) / کتاب ششم، جتین حلزون، (بیات ترک) / هر کدام از این سمفونی های شعری شامل: پیش درآمد، پرده، روایت، تصنیف و... بوده که همراه زیرنویس ها و چاپ تصاویر آورده شده در کتاب، مانع از آن است که به عنوان نمونه ی شعری، ما مثلاً بتوانیم یک سمفونی را برای نمونه در این معرفی بیاوریم. پس چاره ای نیست جز مراجعه به این مجموعه شعر!

تصویر درختان گیج: مجموعه شعر / فهیمه غنی نژاد. - انتشارات نیم نگاه، ۲۲۰۰ نسخه، ۱۰۰ صفحه، ۸۰۰ تومان.
 فهیمه در مقدمه مجموعه شعر خود تأکید می کند که از چاپ اولین مجموعه شعر خود "گهواره های ساکن" تا این مجموعه ی حاضر که ده سال فاصله ی چاپ دارد، این جدایی برایش نوعی سلوک بوده که در این سیر و سلوک خود را باز یافته است. او اشعار این دفتر را که سروده های ۶۹ تا ۸۰ را در بر می گیرد با یاری و هم فکری شاعران: محمود معتقدی، شمس لنگرودی، حافظ موسوی و رضا چایچی گزینش و چاپ کرده است: / کدام اورمزد؟ / کدام اهریمن؟ / های زروان! / زمان را دریاب / من حوا / هنوز عریان ایستاده ام / با آغازی بی تاریخ / که در حافظه ام نطقه بسته / آدم هنوز / آدم است / با تاول نیاز / و دایره ی گردش / از همین جاست / تا سبب / تا گندم / تا همه ی جتین هایی / که با شک تو / پرومته شده اند / تا گریز مدام / از تقویم / به تردید / از تردید / به تقویم / نگردد! / کدام فریب؟ / کدام گناه؟ - شعر از این جا تا سبب، صفحات ۹۴ تا ۹۶ این مجموعه.

دوره سوم، شعری
 سه چهار پنج و شش
 هزار و سیصد و شصت و سه

طعم تلخ مجرد: مجموعه شعر / فرهنگ رزاقی (عبدالاحسینی). - انتشارات نخل دانش، تهران، ۱۳۸۲، چاپ دوم، ۱۵۰۰ نسخه، ۱۳۵ صفحه، ۸۰۰۰ تومان.

فرهنگ ۳۸ شعر را در این مجموعه عرضه کرده که هفت شعر آن که با علامت ستاره مشخص شده در نیمه اول ۱۳۵۷ به گفته ی خودش: «... آن زمان که تیغ تیز روشن فکران!! عملی جور و ستم سانسور همیشه ی زنجیر و چماق و دشته، از آن همه کالیبدی کم توان را رقم زده بود. و اینک، اشعار آن مجموعه، آن گونه که قبل از سانسور بوده است، چاپ می شود...»
 / اینک من از فراز تهاجم، اینک من از فراز یورش مسموم باد، / اینک من از هجوم، / و بال خاکی خون را، / در بازگشت قدم های صامت مردان، / از صحنه ی تبرد، / بر چهارسوی پهنه ی پرواز / می گسترانم. / * * * / ای خاک منحصر! ای باد ساکت سیار! / آنک تلاوت آیات سرب. / آنک مرور صفحه ی آهن / بر گرده ی ولادت آتش. / آنک غبار. / * * * / پشتم کتیبه ی شلاق. / بر آتشم بگیر.
 - شعر: آنک تلاوت آیات سرب، صفحات ۹۴ و ۹۵، کتاب

ترانه روی ۵۷ کیلوهرتز: مجموعه شعر / علی رضا مکنونی. - انتشارات آروبیچ، ۱۳۸۱، ۴۰ صفحه، ۱۲۰۰ جلد، ۴۰۰ تومان.

علی رضا ۲۲ شعراش را که بسیار ساده و روان، و به دور از هر نوع زبان پریشی، غریبه گردانی، مقطع نویسی، ساخت شکنی و و سزوده شده در این مجموعه عرضه کرده است. همه را می شود در ۵ دقیقه خواند. برای نمونه شعر "دستور زبان" او را که در صفحه ۳۷ چاپ شده باهم بخوانیم:

/ شکل دستوری زبان من این جور است / عجالتاً نقطه بی نقطه / کاما / سر خط / خودم را خلاصه می کنم به اندازه همین یک دست لباس / از تنهایی بهتر اینست: / سوار بیچ شمیران / سمت بالا را بگیرم / دست داوود را هم بگیرم بیرم / اگر بگذارند! / به امید زغال اخته و زالزالک / و دوتا استکان کمر باریک / و این که قند مکرر / لب و دندان توست / دیگر چه بهتر!

و بیدار می بینم: مجموعه شعر / محمدحسن مرتجا. - تهران، شولا، ۱۳۸۳، ۸۰ صفحه، ۲۰۰۰ نسخه، ۸۰۰ تومان.
 مرتجا سال ۷۱ مجموعه شعر: دفتر سروده ها را در انتشارات روشنگران، سال ۸۰ مجموعه شعر دیگری با نام: اجرای جهنمی از مثله مثله ها در انتشارات نیم نگاه به چاپ رسانید و مجموعه ی دیگری تری هم با نام متن ها متوازی زیر چاپ دارد. علی بابا چاهی در کتاب های گزاره های منفرد، صص ۶۸۰ تا ۶۸۱ و سه دهه شاعران حرفه ای حرف های بسیار خوبی درباره ی اشعار مرتجا زده که علاقه مندان را به آن دو کتاب ارجاع می دهیم و بسنده می کنیم به تکه ای از شعر:
 این شعر امنیت ندارد / از صفحه ۱۳، این کتاب: ... / باید بروم. / این شعر امنیت ندارد / و توهم در این شعر نمان / این جا بوی خون می آید.

از زبان زخم ها: مجموعه شعر / محمدرضا رستم پور. - تهران، دفتر شعر جوان، ۱۳۸۳، ۸۹ صفحه، ۲۲۰۰ نسخه، ۸۵۰ تومان.

رستم پور ۲۵ غزل و ۱۸ شعر فراینمایی در این مجموعه چاپ کرده است. ما هم غزل «قنوسانه» را که زبان گویای شعری اوست در زیر می آوریم:

چرا در این قفس آساده کس از پیر نمی گوید
همه دیوار هم هستیسم کس از در نمی گوید
تمام زخم خوردن ها دلیل سادگی مان بود
دلخون است و پشت از کینه ی خنجر نمی گوید
از آن روزی که باغ دل شده محصور پاییزان
نسیم صبح دم از رقص نیلوفر نمی گوید
برای ما که قنوسانه جان را شعله ور کردیم
از آغازی دوباره روح خاکستر نمی گوید
همیشه دل از آوازی اساطیری سخن می گفت
نمی دانم، نمی دانم، چرا دیگر نمی گوید!؟

چهره زمین پیدا نیست: مجموعه شعر / پرویز روزخس - تهران، نشر قو، ۱۳۸۲، ۱۳۵ صفحه، ۲۰۰۰ نسخه، ۱۲۰۰ تومان.

پرویز کتاب شعر خود را به چهار بخش تقسیم کرده: ۱- راه که می روم روی ماهم، ۲- آ آ ای دیرینه، ۳- می خواهم باران ببارد، ۴- واگویه های زمین. او به جای مقدمه هم شعری سروده با آغازی این چنین: / چقدر گم شده ایم / در صندلی های دود گرفته / و چشم های بی سیلاب / و گام های خاک گرفته / چقدر گم شده ایم / در خاطره ی پروانه های گریخته / و شاخه های بی رویا / ... ناشر این مجموعه در پشت جلد کتاب تأکید می کند که: «شعرهای این مجموعه چونان ایر، بر روی زمین حرکت می کنند و به سان ستاره های دنباله دار ما را به تماشای جهان می برند. این مجموعه که زمین را چون نقطه ای کوچک از دورترین نقاط جهان به ما نشان می دهد، تصویرهای خود را از رویاهای گذشته ی زمین و بیم و امیدهای آینده ی آن وام گرفته است. / چهره ی زمین پیدا نیست / از دریچه شاعرانه چشم ما را به جهانی نگاه کردن تشویق می کند و همچون "شازده کوچولو" در آسمان و زمین سیر می کند. جغرافیای این مجموعه تمام جهان است و در ذهن کتاب تمام دیوارها برداشته شده است.

باور کنید خیابان نیستم! مجموعه شعر / حسن رضا هنری - همدان، انتشارات مفتون همدانی، ۱۳۸۱، ۵۴ صفحه، ۳۰۰۰ جلد، ۴۵۰ تومان.

ما هم باور می کنیم که هنری خیابان نیست که ما از آن رد شویم و به دوروبر نگاهی نکنیم! حسن رضا هجده شعر خود را در این مجموعه، جمع کرده که احتمالاً سروده های سال های ۷۷ و ۷۸ - اوست. مصرع های کوتاه و حتی در حد یک کلمه و خطابی بودن اشعار و لحن مغالزه ای از ویژگی های شعری این شاعر است. تکه هایی از آن ها را باهم بخوانیم:
/ پیراهنت اتو کشیده و ناهموار / در دست هام / گل های روسریت / ادکلن سیگار دارد / برای ریه ها و چشم هام / فکری بکن: ص ۷ - ... / بگذار / گذاشتن ات / ترحم باد را / بر پرده ها نوزد / حالا / که توافقمان / قطعنامه ای ست / بر مبادله ی اسرا: ص ۲۲ - ... / حالا یا یک جای / سر می کشم حوصله ات را. / نوبی پیرهنم بشین / تا جم نخورم. ص ۲۶ - /

من از اولش اشتباه بودم: مجموعه شعر / آریتا حقیقی جو - تهران، انتشارات آرویج، ۱۳۸۲، ۳۶ صفحه، ۱۲۰۰ جلد، ۴۰۰ تومان.

شازده شعر این کتاب از آن شاعری است که معتقد است: / من از اولش اشتباه بودم / ابهام یا ابهامی که در همین مصرع هم هست کمکی به درک نگاه شاعرانه ی آریتا به ما نمی کند! لذا از یکی از شعرهای این مجموعه مدد گرفتیم: / مثل تمام قصه ها باید / این قصه هم از یک جایی شروع شود / کافی است / چند دقیقه خودت را به خواب بزی / آن وقت می بینی / قطاری که قرار بود از پنجره ات بگذرد / پنجر کرده است / و یکی دو سطر پایین تر / رویایی است که توی هیچ عکسی / کنارت ظاهر نمی شود / رویایی که تنها برای نیامدن رفته است / اگر قرار است / تو خواننده ی این شعر نباشی / وقتی سری به دیوار می خورد / فقط مشتی ستاره / بالا می رود.
- شعر "مثل تمام قصه ها"، صص ۲۸ و ۲۹ کتاب.

عبور از دل مرد: مجموعه شعر / محبوبه خوش رو - تهران، انتشارات فیروزه، ۱۳۸۲، ۹۴ صفحه، ۱۰۰۰ جلد، ۸۰۰ تومان.

اشعاری موزون، مقفأ، روایی و روان که گاه و بیگاه، در لابه لای آن‌ها حدیث نفسی شاعرانه لانه کرده است: / مزرعی سبز و قشنگ / در فرادست نگاه / مردمانی در همه جایش جاری / و صفایی که به دورها هم رفته / و تلاشی که دگر سرفته / چه تماشا دارد / و چه پرواز در این جا سهل است. / دفتر سبز زمین را به حیرت می‌نگرم: / مردمی کز ورق می‌رویند / و درون ورقی می‌میرند / صاحبانی که از عاطفه و صبر گیاه، لبریزند / ... / در فرادست نگاه / مزرعی موج نوازش دارد.

- ص ۸۴، شعر «موج نوازش»

سزیز پرت خنده آدم: مجموعه شعر / افسانه نجومی. - تهران، شیراز، انتشارات داستان سرا، ۱۳۸۲، ۱۰۴ صفحه، ۱۰۰۰ نسخه، ۱۰۰۰ تومان.

افسانه سال ۱۳۸۱، مجموعه شعر: فنیقه زنی بود با کلاه مدرج را در نشر لاجورد چاپ کرده و حالا هم چهل و هشت شعر خود را در این مجموعه. از نام این دو مجموعه پیدا است که نحو شکنی، زبان پریشی، غریبه گردانی، هنجارگریزی و ... از سروکول شعرها، پریمان بالا می‌رود. سعی کردم نقد و نظری درباره‌ی شعرهای نجومی پیدا کنم و در این جا نقل قول کنم ولی متأسفانه نشد، لذا از شعر او کمک می‌گیرم:

... / می‌گویم ۸۲ / و مرداد پهن می‌شود روی کلاهی که خیس می‌دود اما / از چمدان پیراهنش را به عاریه برده / و دندان فروچه‌ای که انگار / زانو می‌تکاند روی میزهای نچپیده / و چه فرق می‌کند با تو / با تو؟ / بدون تو؟ / ناخن‌هایم را هم که بچینم / صفر عقربه‌ای است / که در مرز گنجشک‌ها / بال بسته است.

- بند (۲) شعر: طبل، صفحه ۲۴ کتاب.

خَلسه‌های کبود: مجموعه شعر / علی عابدی. - اصفهان، انتشارات نقش‌مانا، ۱۳۸۲، ۷۱ صفحه، ۲۱۰۰ جلد، بهاء؟ بیست و نه شعر از علی (علی‌رضا) که می‌شود همگی را در جا خواند و لذتی را که در سادگی و روانی آن‌هاست برد: / غروب پیرمرد سرحالی ست / که در حیاط قدم می‌زند / گاهی می‌ایستد / و به چیزی خیره می‌شود / غروب / کلاغ لاغری ست / که سراسیمه گرد داربست پَر می‌کشد / با صدای کش دار گوش خراش خویش / چیزی را / دوبار تکرار می‌کند / بر بلندترین شاخه‌ی نازک سپیدار می‌نشیند / همراه با شاخه / چندبار تاب می‌خورد و / آرام می‌گیرد.

- شعر هفت، صفحه ۳۶.

نگوید که نگفتم: مجموعه شعر / محمد هدایت. - اهواز، نشر ریش، ۱۳۸۲، ۸۰ صفحه، ۱۲۰۰ نسخه، ۷۰۰ تومان.

مجموعه‌ای با سی و پنج شعر از محمد که چون در صفحه‌ی ۶ کتاب کلامی شعرگونه از «عین القضاة همدانی» در دفاع از اشعار خود آورده است. ما هم در تعریف و ستایش سکوت پیشه کرده و عین نظرات القضاة را در این جا می‌آوریم: / جوان مردا / این شعرها را چون آینه‌دان / آخر دانی که آینه را صورتی نیست در خود / اما هر که نگه کند / صورت خود توان دیدن / هم چنین می‌دان که شعر را / در خود - هیچ معنایی نیست / اما هر کسی از او / آن توان دیدن که نقد روزگار و کمال کار اوست.

رمان و قصه‌ی کوتاه

برخورد نزدیک در نیویورک: قصه / رضا براهنی. - تهران، نشر جامه‌دران، ۱۳۸۳، ۳۱ صفحه، ۲۲۰۰ نسخه، ۴۵۰ تومان.

براهنی در جهان قصوی این اثر فسقلی، با خیالی ترین طرز، واقعیت بیرون را در مکانی ظلمانی (نیویورک مفروض) و آدم‌ها را خلاصه می‌کند به: ۱- سید مردی دورگه از تباری ترک - عرب، ۲- رحمت: ترک - فارسی که انگلیسی می‌داند و ۳- مأمور اف. بی. آی شصت ساله؛ تاگت گنده‌ترین حرف‌های تاریخ را از زبان آن دورگه (سید) یزند، کاری که در بیست و چهار پنج هفت هشت سال پیشتر ترتر در (قابله‌ی سرزمین من) کرده بود! حالا سید این قصه، بیست و چهار پنج سالی است که پیتی را با خود همه جا می‌برد. می‌گوید: ارث پدری است. او به رحمت ترکه می‌گوید: این میراث واسه تو سنگینه، به سنگینی تخم‌های تاریخ! سنگینی لایزال زوال جهان، و مادر حامله کند زمان! او در جواب مرد شصت ساله‌ی اف. بی. آی که او را کرم (= موریانه) خطاب می‌کند، بسیاری حرف‌های سنگین تر از حرف‌های بالا را می‌زند و سرانجام می‌گوید: «من این جا (امریکای قصوی!) می‌ایستم (با) بزرگ‌ترین خواب جهان (= بیت) در دست، تغییر ناپذیرترین خواب جهان، مادر تراز مادر، با زبانی دیگر (ترکی - عربی) تا جهان روشن شود، به صورتی دیگر. ... رحمت (دیلماج او و مرد آبی چشم) هم در ظلمات ناپدید می‌شود! قطعاً این قصه‌ی گنجشکی گنجایش این مضمون عظیم تاریخی را ندارد و حتماً پس و پیشی دارد و بریده‌ای از یک رمان باید باشد! در

"قابله‌ی سرزمین من" هم نشدنی‌ترین نشدنی‌ها اتفاق می‌افتد: به دنیا آمدن نوزادی سید!؛ آیا این سید پیت به دست همان نوزاد سید است؟! هر دو را باید خواند. شاید این دو گانه، یگانه‌ی دیگری هم دارد که باید بعداً بخوانیم!

اتری که لوپیش مرده بود: داستان کوتاه / صادق چوبک. - تهران، نشر جامه‌دران، ۱۳۸۳، ۳۲ صفحه، ۵۵۰۰ نسخه، ۴۵۰ تومان.

«... در این قصه نیز چوبک، محیط قصه را طوری انتخاب کرده است که یک سازش همه‌جانبه بین شخصیت‌ها و زمینه و محیط ایجاد شود... زبان این قصه دارای آهنگی است که بر آن تصاویر بسیار دقیق از طبیعت، لوپی جهان و مخمل، مثل سنگ‌های قیمتی نشانده شده است. تاحدی می‌توان گفت که زبان این قصه با تحرکی آن چنان کامل و یکپارچه پیش می‌رود که انسان فکر می‌کند که قصه بدون طرح و توطئه و تاحدی ارتجالی نوشته شده است. طوری که گویی فکری از پیش، آن را در مسیر الگویی که گرفته‌ی نیا نداشته است. انگار چوبک شعری زیبا به صورت روایت نوشته است و در زمینه‌ی طبیعت، با ذهنی اجتماعی به سراغ دو موجود بدبخت که یکی حیوانی است زبان بسته و دیگری مردی است نفس درکشیده و چشم از جهان فرو بسته، رفته است و آن چنان سریع و جلد در زبان پیش‌تاخته است که گویی در هر صفحه‌ای از آن نیروی خلاقه‌اش تجدید مطلع می‌کند و اوج می‌گیرد... در قصه جدید فارسی، هیچ حیوانی به این دقت تحت مشاهده‌ی روانی درنیامده، و غریزش تا این حد، مورد مطالعه‌ی دقیق قرار نگرفته است...» از کتاب: قصه‌نویسی، رضا براهنی، صفحات: ۶۲۱ تا ۶۲۳، چاپ چهارم، نشر البرز، تهران، ۱۳۶۸.

دوره سوم شماره
سه، چهار، پنج و شش
مزرعه‌سینه‌سوداها

بیسکویت نیم‌خورده: رمان / بنفشه حجازی. - تهران، نشر همراه، ۱۳۸۳، ۱۰۳ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، ۹۵۰ تومان.
بیباید خیال کنیم یک روز در شهری مفروض و در کشوری مفروض تر که داریم مثل همه زندگی می‌کنیم، ناگهان یک بلیه‌ی طبیعی، آسمانی یا غیرطبیعی باعث می‌شود که شهر کن‌فیکون گردد و هرچه که تا ساعتی پیش نظم، قرارداد، قاعده، آیین‌نامه، قانون و اصول بدیهی برای زندگی مردم بود و آنان سالیان سال براساس آن‌ها به دنیا می‌آمدند و زندگی می‌کردند و می‌مردند و موهم لای درزشان نمی‌رفت همه و همه بجایشان را به روابط و شرط و شروطی تازه برای زنده ماندن بنهد که هیچ ربطی به آن اصول قبلی هم نداشته باشد! راستی اگر روزی چنین جابه‌جایی شود من و شما آن روز چگونه موجودی خواهیم بود؟ وقتی دیدیم سنگ روی سنگ بند نمی‌شود و سگ هم صاحبش را نمی‌شناسد با دیگران چه رفتاری خواهیم داشت؟ راستی شما رمان "کوری" ساراماگو را خوانده‌اید؟ آنچه که در آن رمان و در جهان کلمات و به دست توانای ساراماگو آفریده می‌شود همان خیالی است که هرکسی به سهم خود می‌تواند در هزارتوی ذهنش بیرواند که اگر نویسنده یا هنرمند نباشد در بایگانی زاکد خیالاتش حبس می‌شود و اگر نویسنده باشد آن را با کلمات جان می‌بخشد و در قالب یک اثر عرضه می‌کند.
محتوای اثر بنفشه حجازی هم یکی از این خیال‌ها است که در کتاب حاضر متولد شده است.

زن عجم خوبه یا تی. ان. تی: گزارش قصه ۲ / فرخنده حاجی‌زاده. - تهران، نشر جامه‌دران، ۱۳۸۳، ۳۱ صفحه، ۳۳۰۰ نسخه، ۴۵۰ تومان.

"زن عجم خوبه یا...". گزارش قصه‌ی شماره ۲ حاجی‌زاده است. ماقبل گزارش قصه‌ی شماره یک را که شامل ده تا از این نوع بود خوانده‌ایم. در این طرز کار مرز خیال و واقعیت چنان درهم و برهم است که روایتی از اثر دادن کار آسانی نیست. نویسنده مضمونی را در ذهن می‌سازد، روی کاغذ مضمونی دیگر را می‌نویسد، مدام از ذهن به واقعیت و از واقعیت به ذهن می‌رود، لابه‌لای ذهن و نوشته حاضر و ناظر می‌شود، کلک می‌زند، اول چیزی می‌گوید ممنوع، در وسط یا آخر همان ممنوع، حلال از آب درمی‌آید، مضامین گاهی موتیف و موتیف‌ها گاهی مضمون می‌شوند؛ و خلاصه نوعی آشوب بر نوشته حاکم می‌شود که نمی‌شود نامی شناخته شده بر آن بگذاریم، به ناچار و به قول حاجی‌زاده برای هویت بخشیدن به نوشته، نامی خودساخته بر آن می‌گذاریم، نامی که تلفیقی از گزارش و قصه است! (گزارش قصه‌ی "زن عجم خوبه یا تی. ان. تی") به دلیل همین قاراشمیشی است که من هم نمی‌توانم روایتی یا خلاصه داستانی از این اثر را در این جابیاورم، پس یا باید کتاب را خرید، یا باید آن را امانت گرفت و خواند و یا باید هدیه گرفت و یا باید...!

افسانه‌ی سیرنگ: داستان کوتاه / منصور یاقوتی. - تهران، انتشارات ترجمان اندیشه، ۱۳۸۲، ۱۲۲ صفحه، ۲۰۰۰ جلد، ۹۰۰ تومان.

منصور یاقوتی یکی از پرکارترین نویسندگان خطه‌ی غرب کشورمان است که هم در سرودن شعر، داستان کوتاه، داستان بلند و نقد ادبی نقشی فعال دارد. نثر منصور روان، و پر از نشاط زندگی است. داستان‌های کوتاه او، آینه تمام‌نمای زندگی مردم کوچه و بازار است. یاقوتی از درون مردم سخن می‌گوید، از دردها، آرزوها، امیدها و ناامیدی‌ها. بر زخم‌ها مرهم می‌نهد و

برای همه انسان‌ها، به دور از مرزها و سدها، آرزوی به روزی و سعادت داد. منصور بر این اعتقاد است که آدمیان باید از همه موهبت‌های زندگی بهره‌گیرند و در سایه صلح و آرامش زندگی کنند: «... زندان تأثیرات متفاوت روی آدم‌های متفاوت برجا می‌گذارد اما آثار مشترکی هم دارد. زندان افراد را ناشکیبا و دوراندیش و حسابگر باری می‌آورد. زندان بذر سیاه کهنه در دل‌ها می‌پاشاند و تعادل روانی آدم‌ها را برهم می‌زند و عناصری از نظر روحی نامتعادل تحویل جامعه می‌دهد. بسیاری می‌پندارند، و به غلط می‌پندارند، چون زندانی در ظاهر امر خود را مطیع، حرف‌شنو یا ترسیده و حتی چاکر و چاپلوس نشان می‌دهد، زندان اثر تربیتی دارد، درحالی‌که زندانی پخته شده و فکرش از سادگی به پیچیدگی رسیده و نمی‌خواهد دیگر بی‌گدار به آب بزنند...»
ص ۷۹ افسانه سیرنگ .

کارناوالی برای یک مجسمه: مجموعه داستان / عباس محمودی - تهران، انتشارات فریاد کلام، ۱۳۸۲، ۱۲۹ صفحه، ۲۰۰۰ نسخه، ۸۰۰ تومان .

محمودی یازده قصه کوتاه خود را با نام‌های: ۱- مرگ کاتب ۲- در خونگاہ ۳- کتابفروشی خیابان پنجم ۴- موضوع سخنرانی ۵- یادبادک ۶- سه میمون ۷- تیک ۸- چشم‌بند ۹- کارناوالی برای یک مجسمه ۱۰- عینک روی جمجمه و ۱۱- دن کیشوت می‌میرد؛ در این مجموعه به علاقه‌مندان عرضه کرده است. او در سال‌های ۷۳ و ۷۴ برخی از قصه‌ها را روزهای چهارشنبه در کارگاه شعر و قصه‌ی رضا براهنی برای حضاران خوانده بود. به یادداشت‌های آن سال‌ها مراجعه کردم که باهم نظرات دکتر را می‌خوانیم: «... نحو ناشایسته‌ی قصه‌های محمودی قابل توجه است، در بعضی از قصه‌های او بخش مخفی وجود دارد، لحن شخصی یا خصوصی محمودی در نوع بیان قصه‌ها خوب است؛ نگاه کافکایی وی در برخی از قصه قابل توجه، در آثار عباس ما با نوعی زبان دست‌وپاچه‌ای سروکار داریم، این قصه‌ها در هنگام چاپ حتماً باید...»

اردک‌های جسور: مجموعه داستان / محمد محمدعلی و ده نویسنده دیگر - تهران، انتشارات آرویح، ۱۳۸۲، ۹۵ صفحه، ۲۰۰۰ جلد، ۷۰۰ تومان .

یازده داستان کوتاه با نام‌های: ۱- موش‌ها و آدم‌ها: جواد افهمی، ۲- در انتظار...: مهکامه اکبری، ۳- آبی... بنفش: وحید پاک‌طینت، ۴- کشیک شبانه: شهرزاد توتونچی، ۵- مامان آبی: بهروز توکلی، ۶- مرز: فریده خرمی، ۷- من و گربه و ساحره: غزاله زرگرامینی، ۸- تف‌انداز: محمد گرامیان، ۹- اردک‌های جسور: محمد محمدعلی، ۱۰- رخشنده: لادن میرفتاح، ۱۱- خدایا توبه: الهام نجاتی، که به واقع باعث وبانی این مجموعه بهروز توکلی است و پیشنهاد جمع‌آوری را هم محمدعلی داده و بقیه امور را هم بهروز و دیگر داستان‌نویسان این مجموعه به سرانجام رسانده‌اند و توصیه محمدعلی هم این بوده که سعی کنیم حتی المقدور به ساخت زبان و محتوا و حتی رسم‌الخط داستان‌ها دست‌نزنیم تا هریک از داستان‌ها صاحب صدا و سلیقه‌ی نویسنده‌اش باشد! که دست محمدعلی هم درد نکند.

جدول کلمات به هم ریخته: داستان کوتاه / صوفیا محمودی - تهران، نشر قطره، ۱۳۸۳، ۸۸ صفحه، ۲۲۰۰ نسخه، ۹۰۰ تومان .

محمودی در کارنامه‌ی ادبی خود ده اثر ترجمه شده از زبان روسی دارد و دو اثر تاه‌لیفی که ریز آن‌ها در صفحه ۸۸ همین کتاب چاپ شده است. «کانون تربیت و اصلاح تهران» برای شخصیت اول این داستان از نظر ساختار حکم "جدول کلمات به هم ریخته" را دارد و روایت اثر از منظر دختری است ۱۵ ساله: «... اما یک عده دیگر که گویا تازه هم از راه رسیده‌اند حرف‌های متفاوتی می‌زنند حرف‌هایشان حتی اگر فقط در حد حرف و شعار باشد، باز به دل می‌نشیند. دل‌مان کمی آرام می‌گیرد. می‌گویند: «نوجوان بزهکار، خود قربانی است. قربانی فقر، قربانی جهل، قربانی بی‌سوادی، قربانی بی‌فرهنگی... قربانی نباید دوباره قربانی شود!... آمار و ارقام می‌دهند، از پیمان‌نامه‌ی جهانی حقوق کودک حرف می‌زنند... این که باید به بچه‌ها فرصت داد تا خودشان را بشناسند و این که باید خوب و بد را برایشان جانداخت... و این که باید اصلاح بشوند، باید تربیت بشوند. یکسره از راهکارها و چاهکارها حرف می‌زنند... از ورزش و نرمش به منظور حفظ جسم و جان، از یوگا و تمرکز ذهن به منظور سلامت فکر و روان، از تزکیه‌ی نفس و از نماز و روزه، از آموزش بافتنی و خیاطی و سایر مهارت‌های شغلی، چشم‌انداز آینده... کامپیوتر، زبان، امکان ارتباط با دنیای معاصر، فیلم، تئاتر، موسیقی... و خروار خروار حرف و قول و قرار... و کیلو کیلو امیدواری...» ص ۴۱، جدول کلمات به هم ریخته .

مجمع الجزایر گالاپاگوس: رمان / کورت ونه گات - ترجمه: علی اصغر بهرامی؛ تهران، انتشارات مروارید، ۱۳۸۲، ۳۴۱ صفحه، ۲۲۰۰ جلد، ۲۹۰۰ تومان .

«... گالاپاگوس در اقیانوس آرام نزدیک بدنه‌ی غربی آمریکای جنوبی قرار دارد و همان جایی است که چارلز داروین به سال

۱۸۳۵ بن مایه‌ی نظریه‌ی تکامل خود را پیدا کرد. و نه گات این پدیده و «سفر دریایی قرن در طبیعت» را، که به مقصد همین جزایر است، با یک بحران اقتصادی - سیاسی جهانی درهم آمیخته، و بستر آخرین رمان خود قرار داده است... گالاپاگوس نگاهی است رندانه و پسا مدرنیستی به جهان معاصر و آینده‌ی جهان و آینده بشریت... طنز و نه گات فراگیر است، و به هیچ چیز و به هیچ کس (رحم) نکرده است...»
- از یادداشت مترجم کتاب.

اینس Inez: رمان / کارلوس فونتنس. - مترجم: اسدالله امرایی؛ انتشارات مروارید، ۱۳۸۲، تهران، ۲۲۰۰ نسخه، ۱۹۸ صفحه، ۱۶۰۰ تومان.

اینس پرادا، جدیدترین، اثر فونتنس نویسنده‌ی نام‌آشنای مکزیکی است که در سال ۲۰۰۲ به چاپ رسیده و در واقع رمانی کوتاه در زمینه‌ی موسیقی، تاریخ و عشق است؛ اینس پرادا به جای آن که از صدای خود بهره بگیرد و دنیا را با یک گام سی بلند مکث ترک کند، آن را به تدریج فرومی‌نشاند (ای استرانو / سی استرانو / گلی / سپاسمی دل دولوره) از جوانی پرشور و شور و در عین حال پرنخوت، شادخواری تا خوشی شهوانی، تا درد ایثار تا فروافتادگی درد و رنج مذهبی، اوج و همه چیز را نه در لحظات نشان می‌دهد و این کار را نه در مرگ که در سال‌خوردگی بیان می‌کند. صدای اینس پرادا در آخرین صفحه‌ی «لاتراویاتا» - قهرمان زن لاتراویاتا که در عشق شکست می‌خورد و بر اثر سل می‌میرد - صدای پیرزن مریضی است که پیش از مرگ، همه‌ی زندگی خود را مجسم می‌کند و آن را در یک دوره طی می‌کند و به سال‌هایی می‌جهد که تقدیر مانع او می‌شود: پیری - زنی بیست‌ساله در نقش پیرزنی می‌میرد. زندگی‌ای را که نمی‌تواند در واقع داشته باشد، آن هم در آستانه مرگ.
- از صفحات ۱۰۲ و ۱۰۲ کتاب.

دوره سوم، شفاهی
سه جلد، بهوش
مروارید و سپاس می‌شکند

پُل‌های مدیسون کانتی: رمان / جیمز والر. - مترجم: منصوره وحیدی احمدزاده؛ تهران، نشر همراه، ۱۳۸۳، ۱۶۴ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، ۱۴۵۰ تومان.

جیمز والر نویسنده، عکاس و موسیقی‌دان آمریکایی معاصر است. او با نوشتن اولین رمان خود: «پل‌های...» به شهرتی کم‌نظیر دست یافت. اساس این رمان بر داستانی است که یک خواهر و برادر در چند نشست برای او روایت می‌کنند و والر پس از تحقیق و تفحص درباره‌ی داده‌های این برادر و خواهر، دست به آفرینش این رمان می‌زند. جیمز والر درباره شناخت دو شخصیت اصلی این رمان «فرانچسکا جانسون» و «رابرت کین کید» تاءکید می‌کند: «... کار آسانی نیست. در دنیایی که شدیداً رویه بی‌احساسی و سنگدلی پیش می‌رود، همه‌ی ما در لاک‌های سخت‌شده‌ی حساسیت‌ها مان زندگی می‌کنیم. اما با تمایلی که ما به ریشخند و زدن انگ به احساسات حقیقی و بی‌ریا داریم، ورود به قلمرو لطفی که برای درک داستان فرانچسکا جانسون و رابرت کین کید لازم است، مشکل می‌شود... حیطه‌ی روابط انسانی خیلی گسترده‌تر از آن است که قبلاً فکر می‌کردم، شاید شما هم با خواندن این رمان به همین نتیجه برسید...»
- صفحه‌ی ۱۵ مقدمه کتاب به قلم نویسنده.

گیرنده شناخته نشد: داستان کوتاه / کوسمن تایلور. - ترجمه: شهلا حائری؛ تهران، نشر قطره، ۱۳۸۳، ۵۲ صفحه، ۱۱۰۰ نسخه، ۵۰۰ تومان.

خانم تایلور در سال‌های ۱۹۲۶ و ۱۹۲۸ ویرایشگر و نویسنده‌ی تبلیغات در آمریکا بوده، او با استفاده از تکنیک یا ترفند نامه‌نگاری که بین یک آمریکایی که در سانفرانسیسکو زندگی می‌کند: (ماکس ایزنشتاین) و شریک سابق اش: (مارتین شولتز) که به مونیخ آلمان برگشته است، داستانی را شکل می‌دهد که از ۱۲ نوامبر ۱۹۳۲ تا مارس ۱۹۳۴ به قدرت رسیدن آدولف هیتلر، یهودی‌کشی‌ها و... ترسیم کرده است. بیان ساده و روانی که در نگارش نامه‌ها به کار گرفته شده و مفاهیم و ظرایف فکری که در لابه‌لای این سادگی و روانی پنهان شده از نکات قابل توجه و تعمق این اثر است.

ترس ولرز: رمان / آملی نوتومپ. - ترجمه: شهلا حائری؛ تهران، نشر قطره، ۱۳۸۳، ۱۱۴ صفحه، ۱۱۰۰ نسخه، ۹۰۰ تومان.

رمان «ترس ولرز» زندگی و کارزنی بلژیکی و تحصیل‌کرده در کشور ژاپن است که نمایشی از تضاد و تقابل دو فرهنگ است. این رمان که جایزه‌ی مهم ادبی فرهنگستان فرانسه را در سال ۱۹۹۹ از آن خود کرده، با ظرافت و طنز، رویارویی دو فرهنگ را در قالب کلمات به تصویر کشیده و تحلیلی است موشکافانه از برخورد فرهنگ و تمدن دو کشور: «... اگر باید زن ژاپنی را تحسین کرد و حتماً هم باید این کار را کرد، به خاطر این است که خودش را نمی‌کشد. از همان بدو کودکی برضد همه‌ی آرمان‌هایش توطئه می‌شود. در درون مغزش گچ می‌ریزند؛ اگر در سن ۲۵ سالگی هنوز شوهر نکرده باشی، باید از این بابت از خجالت

آب شوی... «اگر بخندی، بی شخصیتی...» «اگر چهره‌ات احساسی را بروز دهد، جلف هستی...» «اگر اسمی از موهایی نتت به زبان آوری، مستهجن هستی...» «اگر پسری در ملامت گونه‌ات را بوسید، فاحشه‌ای»، «اگر با اشتها غذا بخوری، حیوانی»، «اگر از خواب لذت ببری، گاوی...» - ص ۵۸ کتاب.

رنج‌های آنجلا: رمان / فرانک مک کورت - ترجمه‌ی ابراهیم یونس؛ تهران، نشر قطره، ۱۳۸۳، ۵۶۷ صفحه، ۲۲۰۰ نسخه، ۴۵۰۰ تومان.

اساس شکل‌گیری رمان "رنج‌های آنجلا" بر مبنای تجربه‌های شخصی راوی و به صورت قطعات ظاهراً پراکنده و جدا، اما منسجم شکل گرفته است. نویسنده در درون‌هی رمان شخصیت‌های خاصی را محور قرار داده، سپس در هر چند صفحه، رخداد عملی یا گفت‌وگویی متفاوت با آنچه را که قبلاً بوده و یا بعداً می‌آید بیان می‌کند و به تصویر می‌کشاند. عنصر تکرار، جزء لاینفک این قطعات ظاهراً پراکنده است که در عین حال وظیفه‌ی، چفت و بست ارگانیکی این قطعات را هم به عهده دارد... رمان به دلیل وجود ایجاز گویی بیش از حد، بدون آن‌که به خصلت مبهم گویی آلوده باشد، ساده است... نه روی خیر تاءکید دارد و نه روی شر، شخصیت‌ها نه سیاهند و نه سفید، بلکه انسان‌های عادی‌اند با خوبی‌ها و بدی‌ها، برجستگی‌ها و لغزش‌های معمول.

در این اثر نشانی از قهرمان و ضدقهرمان به چشم نمی‌خورد. فقر و ثروت، احساسات تند وطن‌پرستی یا بی‌تفاوتی نسبت به سرگذشت وطن، پای بندی شدید به مذهب یا رویگردانی از آن، جای خود را به دیگری می‌دهند. نه فقیر ستوده می‌شود نه ثروتمند، با این حال اثر عاری از دیدگاه‌های مطلق‌گرایانه نیست... در این رمان فقر فکری و مالی عوامل مقتدری هستند که از طریق سازوکارهای "سنت" همچنان سررشته امور زندگی فردی و اجتماعی را به عهده دارند... اگر می‌خواهیم درباره این رمان بیشتر بدانیم، نخست آن را بخوانیم و بعد نقد مسؤولانه‌ی آقای فتح‌الله بی‌نیاز را که در نafe شماره هفت، سال چهارم، دوره جدید، آبان و دی ۱۳۸۲، صص ۲۰ و ۲۱، چاپ شده مطالعه کنیم.

فرمانروایان شاخ زرین: از سلیمان قانونی تا آتاتورک / نوبل باربر - ترجمه‌ی عبدالرضا هوشنگ مهدوی؛ تهران، نشر قطره، ۱۳۸۳، ۲۹۳ صفحه، مصور، ۱۱۰۰ نسخه، ۲۰۰۰ تومان.

این کتاب سرگذشت سلاطین عثمانی در پنج قرن گذشته (از ۱۵۲۰ تا ۱۹۱۸ م) می‌باشد و به خوبی نشان می‌دهد که چگونه پادشاهان فاسد و دولت‌مردان مال‌پرست و زنان سوغلی حرم، امپراتوری بزرگی را که زمانی کشورهای مسیحی اروپا از ترس آن خواب به چشمشان نمی‌رفت، به ورطه‌ی انحطاط و تباهی کشاندند و موجبات سقوط آن را فراهم ساختند... نویسنده در فصل‌های آخرین کتاب به وقایع اخیر ترکیه از جنبش ترک‌های جوان، شرکت عثمانی در جنگ جهانی اول، شکست آن کشور و برچیدن بساط سلطنت و خلافت پرداخته و شرح بسیار جالبی درباره‌ی آتاتورک، مردی که از میان توده‌ها برخاسته و سرنوشت مقدر کرده بود که انحلال امپراتوری عثمانی و تأسیس ترکیه‌ی جدید به دست او صورت بگیرد، داده است... شاید توصیف بعضی عقاید، آداب و رسوم عثمانی‌ها در این کتاب به نظر خوانندگان ایرانی توضیح واضح‌تر برسد، دلیل آن نیز نفوذ متقابل تمدن عثمانی و ایرانی و تشابه طرز زندگی مردم دو کشور طی قرون گذشته می‌باشد...

ژوئیه‌شگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

نمایشنامه

باغ آلبالو: نمایشنامه / آنتوان چخوف - ترجمه: سیمین دانشور؛ تهران، نشر قطره، ۱۳۸۳، ۱۱۰ صفحه، ۲۲۰۰ نسخه، ۹۰۰ تومان.

«... در نمایشنامه‌ی باغ آلبالو، همچون بسیاری از داستان‌ها و نمایشنامه‌های اخیر چخوف، گرایش به سبک امپرسیونیسم به خوبی احساس می‌شود. نشان دادن ابتدال زندگی بورژوازی، ثبت لحظه‌های زودگذر، لحظه‌هایی که یادآور شکل اصلی زندگی هستند، لحظه‌هایی از طبیعت و زندگی که در آن‌ها زندگی و طبیعت یا می‌شکند یا پژمرده می‌شوند، نشان دادن تیپ‌ها و غرقه شدن بی‌چون و چرای آن‌ها در "آن‌های گذرای زندگی شان، تنهایی بعضی از آن‌ها و حساسیت عصبی بعضی دیگرشان، و بی‌حسی و بی‌احساسی برخی دیگر، ثبت تغییرها، دگرگونی‌ها، شدن‌ها نه "بودن‌ها، این‌ها همه ملهم از امپرسیونیسم است...»

آرنولد هاووز در کتاب "تاریخ اجتماعی هنر" می‌نویسد: «عجیب‌ترین پدیده در تاریخ امپرسیونیسم، در اروپا پذیرفته شدن آن

در روسیه و برخاستن نویسنده‌ای مثل چخوف است. چخوف را می‌توان خالص‌ترین نماینده‌ی این نهضت در روسیه دانست... از مقدمه کتاب، صفحات ۷ و ۸.

سه خواهر: نمایشنامه / آنتوان چخوف. - ترجمه‌ی کامران فانی، دکتر سعید حمیدیان؛ تهران، نشر قطره، ۱۳۸۳، ۱۳۶ صفحه، ۲۲۰۰ نسخه، ۱۲۰۰ تومان.

«... سه خواهر، نمایشنامه‌ای است بیانگر مقطعی از زندگی سه خواهر بازمانده از ژنرالی در گذشته، به ترتیب سنی: ماشا، اولگا و جوان‌ترین آن‌ها ایرنا که با برادرشان آندری در ملکی بیلاقی از یک شهرستان زندگی می‌کنند. همگی باسواد و روشن‌فکرند و زبان‌دان، اما معلوم نیست فرانسه‌دانی آنان در این محیط روستایی به چه کارشان می‌آید. پس از روی عادت یا به طریق اظهار فضل در میان کلام خود مرتباً الفاظ و جملات فرانسوی می‌پراندند و این خود برای آنان راهی است برای گریز از همین احساس بی‌فایده‌گی... واقع‌نگری چخوف آنگاه که دست به دست طنز بی‌نهایت ماهرانه و در عین حال تلخ او می‌دهد، زندگی آن روزگار روسیان را همچون آینه‌ای شفاف بازتاب می‌دهد، زذالت‌ها و یاوگی‌ها را مایه‌ی تمسخر قرار می‌دهد و در متن یکنواخت پوچی‌ها و لودگی‌های عده‌ای، ارزش‌های زیبا و شایان تکریم انسان را در کسانی که معمولاً به هیچ‌گرفته می‌شوند برجسته می‌سازد، یعنی همان چیزی که رسالت اصلی ادبیات و هنر است.» از: «کوتاه‌سخنی با خواننده و بیننده» صفحات ۵، ۶ و ۷ کتاب.

پورنوم، شماره
سه، چهار، پنج و شش
هزار و سیصد و هشتاد و سه

ایوانف: نمایشنامه / آنتوان چخوف. - ترجمه: دکتر سعید حمیدیان؛ تهران، نشر قطره، ۱۳۸۳، ۱۳۶ صفحه، ۲۲۰۰ نسخه، ۱۲۰۰ تومان.

«... چخوف اوج اقتدار ادبی خود را در داستان و نمایشنامه کوتاه به دست آورده است. اما پنج نمایشنامه بلند نیز نگاشته که ایوانف یکی از آن‌هاست. ایوانف در یک و نیم قرن گذشته بارها در بسیاری از کشورهای جهان به روی صحنه رفته و مدت‌هاست که جزء کلاسیک‌های دوران اوج ادبیات نمایشی روسیه به‌شمار می‌رود. نگاه جامعه‌شناسانه‌ی چخوفی در ایوانف به درجه‌اعلا تاءثیرگذاری می‌رسد. آن‌جا که رنج‌ها و حسرت‌های خود از بی‌عملی، ابتذال، حماقت و افترا زنی‌های جامعه روس در سال‌های پایانی سلطه‌خاندان سلطنتی تزار را به رشته‌تحریر درمی‌آورد. ایوانف به‌حق یکی از تلخ‌اندیش‌ترین پرسوناژهای تاریخ درخشان ادبیات روسیه و هم‌طراز با شخصیت‌هایی چون ابلموف و راسکلنیکوف و دیگران است. رخوت و ملال حاکم بر زندگی ایوانف و دوربری‌هایش چنان او را در خود می‌فشارد که حتی همسر بیمار و محترض خود را رها می‌کند و به دامان محافل و مجامع بوروکرات‌های اشرافی پول‌پرست ابله و در عین حال مدعی روشن‌فکری پناه می‌برد...»
- مازیار فکری ارشاد، روزنامه شرق، شماره ۲۶۸، ص ۵، چهارشنبه ۲۸ مرداد ۱۳۸۳.

خانه آخر: نمایشنامه / محمود دولت‌آبادی. - تهران، نشر قطره، ۱۳۸۳، ۱۶۰ صفحه، ۱۱۰۰۰ نسخه، ۱۶۰۰ تومان.
دولت‌آبادی "خانه‌ی آخر" را براساس رمان "اتاق شماره ۶" آنتوان چخوف روسی (۱۹۰۴-۱۸۶۰ م) برای نمایش رادیویی بازنویسی کرده است: «... رنج و نکبت و تحقیر انسان که امید زدودنشان زیرساخت آرزوهای فرداهای بهتر آنتوان چخوف به‌شمار می‌رود، در رمان اتاق شماره ۶ نمایان‌تر جلوه می‌کند. در بیشتر آثار چخوف کاهلی - کهنگی و بی‌هدفی مردم طبقه‌ی متوسط و اعیان روسیه موجبات رنج نویسنده‌اند؛ اما در اتاق شماره ۶ که با عنوان "خانه آخر" نمایشی شده است، چخوف به نحوی ملموس و عمیق در رنج و نکبت فروگیر انسان وارد می‌شود و با جرأت و جسارت، مذلت آدمی - آدمیان فرزانه ولی پراکنده و تنها - ی روزگار خود را روایت می‌کند؛ اثری که محور آن، دو انسان هستند در شهرستانی پرت و دورافتاده: خارکف! دو انسان تنها از دو زاویه‌ی نگاه به زندگی و جهان بینی. یکی ایوانف دیمتریچ گروموف، مردی سرد و گرم‌چشیده، اخراجی یک اداره فکسنی و تنها در یک سو؛ و در سوی دیگر، تنهایی دیگر، دکتر آندره یفی میچ راگین، پزشک تنها بیمارستان شهر...» از مقدمه‌ی کتاب، صفحه ۷.

گل آتشین: نمایشنامه / و. م. - م. گارشین. - محمود دولت‌آبادی؛ تهران، نشر قطره، ۱۳۸۳، ۶۷ صفحه، ۱۱۰۰۰ نسخه، ۶۰۰ تومان.

گل آتشین نمایشنامه‌ای است برای خواندن که براساس داستان کوتاه «گل قرمز» نوشته‌ی وسولود میخائیلویچ گارشین (۱۸۵۵-۱۸۸۸ م) نویسنده روسی نوشته شده و مترجمی ناشناس هم آن را ترجمه کرده و محمود هم در سال ۱۳۶۵، این اثر را برای برنامه‌های نمایشی رادیو به نمایشنامه برگردانیده است. در این نمایشنامه مردم محکوم "میخائیل" انسانی است رمانتیک و ایده‌آلیست که به حق و عدالت و آزادی از نگاه مطلق خواه خود باور دارد؛ اما پزشک او در عین همدردی و دلسوزی با مرد محکوم، ضمن درک فشار قدرت از بالا، چندان از عینیت نکبت بار جامعه و بوروکراسی حاکم فاصله نمی‌گیرد می‌آید او نیز دچار

سرنوشتی چون مرد محکوم بشود... ترنند دولت آبادی که از داستانی کوتاه، نمایشنامه‌ای را خلق کرده است در خور تقدیر و سپاس است.

مرگ فروشنده: نمایشنامه / آرتور میلر. - ترجمه: عطاءالله نوریان؛ تهران، نشر قطره، ۱۳۸۳، ۱۸۰ صفحه، ۱۱۰۰ نسخه، ۱۵۰۰ تومان.

آرتور میلر در سال ۱۹۴۹ به خاطر نمایشنامه‌ی "مرگ فروشنده" جایزه‌ی پولیتزر را از آن خود کرد. ویلی لومان (شخصیت اصلی اثر) فروشنده‌ی دوره گرد نیویورکی ۶۳ ساله، کارش به کساد ی رسیده و روزیه روز تاهمین معاش پرایش دشوار و دشوارتر می شود.

۳۴ سال به مؤسسه واگنر خدمت کرده است؛ ابتدا در خدمت واگنر پیر بوده و اکنون در خدمت پسر او، حال این پسر جوان با وجود سابقه‌ی ۳۴ ساله ویلی را از کار اخراج می کند. اساس نمایشنامه بر گرفتاری انسان در چنگ نظام و تمدنی سنگ دل، و سرمایه سالار و بی اعتنا و وحشت‌زا است که هیچ چیزی جز سود خود را نمی بیند و برای زندگی و توانایی های ذاتی انسان‌ها ارزشی قایل نیست. انسان به مثابه‌ی میوه است که سیستم مصرفی عصاره‌ی آن را می مکد و وقتی دیگر عصاره‌ای نداشت، به دور می افکندش و تا وقتی سود می آورد و فروشنده‌ی خوبی است مفید است و بعد باید به دورش افکند. "مرگ فروشنده" بهانه‌ای است برای تأمل در سرنوشت انسان در جامعه‌ای مبتنی بر استثمار و ...

فرهنگ اصطلاحات ادبی / تالیف: سیما داد. - ویرایش جدید، تهران، انتشارات مروارید، ۱۳۸۲، ۵۹۴ صفحه، ۲۲۰۰ جلد، ۴۵۰۰ تومان.

این فرهنگ محصول سال‌ها تحقیق و جست‌وجو و تلاش مستمری است که سیما داد منشاء آن را تصمیم برای جبران خلأ ناشی از فقدان منبعی می داند که بتواند ضمن ارائه برابر نهاده‌هایی دقیق و تخصصی برای مفاهیم و واژگان ادبی اروپایی، مشحون به توضیحات و امثله‌ای باشد که هسته‌ی معنایی هر واژه را کاملاً برای پژوهنده روشن سازد. این فرهنگ اصطلاحات ادبی، به پنج بخش تقسیم شده است:

- ۱- شامل مقالاتی است که در توصیف، تعریف و تطبیق هر عنوان تهیه شده و در هر مقاله سعی بر آن بوده تا با ذکر مثال‌ها و شواهد گویا، حوزه‌ی معنایی هر اصطلاح در فارسی و فرنگی بیش از پیش برای خوانندگان روشن شود.
- ۲- شامل واژه‌نامه‌ی انگلیسی-فارسی کلیه‌ی اصطلاحاتی است که در عناوین یا در متن مقالات درج شده است.
- ۳- دربرگیرنده‌ی واژه‌نامه فارسی-انگلیسی از کلیه واژگانی است که در عناوین یا متن مقالات به کار رفته است.
- ۴- شامل املا‌ی لاتین اسامی نویسندگان و شخصیت‌های ادبی و اروپایی است که در متن مقالات از آن‌ها نام برده شده است.
- ۵- فهرست کتب و مقالاتی را دربر دارد که در تالیف کتاب حاضر مستقیم یا غیرمستقیم مورد استناد و استفاده قرار گرفته‌اند.

مؤلف در ویرایش جدید مدنخل‌های تازه‌ای در زمینه‌های مختلف اعم از صناعات، نظریه‌ها و تحولات معاصر ادبی به کتاب افزوده که موجب روزآمدشدن فرهنگ مذکور تا حد پاسخ‌گویی به بسیاری از پرسش‌های پژوهشگر امروز شده است و ...

حرف زیادی: مجموعه گفت و گوها / مسعود احمدی. - تهران، نشر همراه، ۱۳۸۳، ۲۶۲ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، ۲۴۰۰ تومان.

مسعود احمدی شاعر، ویراستار و ... در گفت و گو با یزدان سلحشور، مهری شاه‌حسینی، عبدالله ریسی، محسن فرجی، داریوش معمار، علی رضا بندری، مهرانوش قربانعلی و ... در پهنه‌ی ادبیات معاصر ایران حرف‌های بسیاری زده است:

- ۱- درباره‌ی مدعیان نوآوری و کانون نویسندگان.
- ۲- طبیعت و شعر در گفت و گو با شاعران.
- ۳- آدم‌های جامعه ما صدا‌های گوناگون دارند.
- ۴- نیما را شاعری مدرن نمی دانم / شعر دهه‌ی هفتاد دیگر چه صیغه‌ای است؟
- ۵- بهران در شعر / ادبیات و سیاست / فرار مخاطب از شعر.
- ۶- شرایط تنگ تاریخی هویت راستین آدم‌ها را بر ملا می کند.
- ۷- شعر شاملو در سال‌های اخیر سیر قهقاری داشت.
- ۸- متن‌های صرفاً موسیقایی هم حامل معنی و معنایی هستند.
- ۹- دهه‌ی هشتاد را غربال به دست می بینم.

۱۰- درباره‌ی نوکلاسیک‌ها، مدرن‌ها و پست‌مدرن‌ها .

۱۱- چون خود را عالم‌دهر می‌دانیم ویراستار نمی‌خواهیم .

۱۲- شاملو شاعر بزرگی است ، نه قدیس و اسطوره (میزگرد با حضور آقایان : مسعود احمدی ، کیومرث درکشیده ، یزدان سلحشور ، عنایت سمیعی ، مشیت علایی)
این حرف‌های زیادی را بخوانیم که احمدی حرف‌های خوبی زده است .

دو زن : (گفت‌وگوی مسعود احمدی با همسران : فریدون مشیری و احمد شاملو) / مسعود احمدی : - تهران ، نشر همراه ، ۱۳۸۳ ، ۶۱ صفحه (مصور) ، ۳۰۰۰ نسخه ، ۹۵۰ تومان .

مسعود احمدی چهاردهم شهریور ۷۹ با آیدا همسر احمد شاملو مصاحبه و آبان ۷۹ ، آن را در گاهنامه‌ی فرهنگ و توسعه شماره ۴۷ و در صفحات ۱۳ تا ۲۰ به چاپ می‌رساند . در تاریخ ۲۰ آذر ۷۹ هم مصاحبه دوم خود را با اقبال‌الزمان همسر فریدون مشیری انجام ، که این گفت‌وگو هم در فروردین ۸۰ در گاهنامه‌ی فرهنگ و توسعه شماره ۴۸ صفحات ۳ تا ۷ چاپ شده است .

به گفته‌ی احمدی که در پشت جلد این کتاب هم آورده شده : «در این گفت‌وگو (ها) علاوه بر این که با گوشه‌هایی از زندگی خصوصی دو تن از نامدارترین شاعران معاصر آشنا می‌شویم ، از نگاه بسیار متفاوت و بلکه متضاد دو زن به : زندگی ، مرد ، زناشویی ، عشق و ... که گاه حیرت‌آورند ، آگاه می‌گردیم .» کلام رسمی مسعود در مصاحبه با آیدا و گفت‌وگوی خودمانی او در مصاحبه با اقبال‌الزمان از ظرایف کار احمدی در این دو نشست است !

ژئوپولیتیک شیعه : فرانسوا توال . - ترجمه : کتابون باصر ، تهران ، انتشارات وبسار ، ۱۳۸۳ ، ۲۰۰ صفحه ، ۲۲۰۰ نسخه ، ۱۹۵۰ تومان .

«... هدف از نوشتن (کتاب ژئوپولیتیک شیعه) نشان دادن این است که نه یک اسلام بلکه چندین اسلام وجود دارد . نویسنده در عین حال در نظر داشته ویژگی‌های مذهب شیعه را نیز برشمارد . البته در این جا نیز بهتر است از مذاهب شیعه سخن گفته شود . فرقه‌های شیعه همان‌طور که به لحاظ تشکیلاتی و دینی متفاوتند ، تجلی سیاسی و ژئوپولیتیکی تفاوتی دارند . جهان شیعه دو پهنه بزرگ قومی - فرهنگی را در بر می‌گیرد : پهنه‌ی عربی و پهنه‌ی ایرانی که به آن‌ها باید بخش‌هایی از جهان ترک و هندی را نیز افزود . شیعه‌گری در این دو دنیای سیاسی کارکرد یکسانی ندارد . این مذهب که در جهان عرب مذهب محرومان و مذهب انتظار ظهور است ، در جهان ایرانی از دوران امپراتوری تاکنون مذهبی رسمی بوده است . این تفاوت ما را به مسأله‌ای دیگر می‌کشاند و آن رابطه‌ی متقابل شعور ملی و مذهب است . می‌خواهیم ببینیم نقش پیوند تازه میان ایرانی‌گری و شیعی‌گری چیست ، و به‌ویژه مسأله‌ی تجدید سیاسی در قرن بیستم در رابطه با ادغام ایرانی‌گری و شیعی‌گری در کشور چند قومی و چند مذهبی ایران چگونه مطرح شود ... سخن آخر این که موضوع این کتاب تاریخ مذاهب نیست بلکه ژئوپولیتیک است و من در نوشتن آن رعایت احترام کامل دنیای شیعه را مدنظر داشته‌ام ...» از پیش‌گفتار نویسنده برای ترجمه‌ی این کتاب .

قرآن و مثنوی : فرهنگ‌واره‌ی تأثیر آیات قرآن در ادبیات مثنوی / تدوین : بهاء‌الدین خرمشاهی ، سیامک بختیاری - تهران ، نشر قطره ، ۱۳۸۳ ، ۸۲۷ صفحه ، ۵۵۰۰ تومان .

«مثنوی معنوی مولوی / هست قرآن در زبان پهلوی ... اثرپذیری صورت و ساختار مثنوی از قرآن ، که هم صاحب‌نظران قرآن‌پژوه و مثنوی‌پژوه ، از جمله شادروان استاد بدیع‌الزمان فروزان‌فر ، به آن تصریح دارند ، و هم این مسأله خود چندان صریح و آشکار است که هرکسی با این دو کتاب اولی : قرآن اعجازین و حیانی و آسمانی و قدسی و دومی : مثنوی ، الهامی و زمینی و قدسی مآب معجزه‌آسا ؛ انس و در آن‌ها تأمل داشته باشد به آسانی درمی‌یابد ، مراد از این وجه از ربط و پیوند ساختاری ، همان غیرخطی و حجمی شکل بودن هر دو اثر است و معنا در معنا آوردن ... چنان‌که گفته شده و چنان‌که امری مشهود و روشن است ، سبک و ساختار تودرتو و خوشه‌خوشه و گسسته‌نمای ظاهری (و پیوسته‌ی باطنی) مثنوی هم متأثر از شیوه و شکل و زبان و بیان و سبک و سیاق قرآن است ... ربط و پیوند قرآن و مثنوی ، نفوذ الفاظ و معانی آیات و عبارات قرآنی در ادبیات مثنوی به نظر ما (تدوین‌کنندگان) محصور و منحصر به پنج شکل است که هر یک را (با یک مثال ذکر کرده‌ایم) به الف : تضمین ، ب : برگرفتن ، پ : اقتباس ، ت : الهام گرفتن ، ث : اشاره داشتن ، تقسیم کرده‌ایم ... ترجمه‌های آیات و عبارات قرآنی از ترجمه‌ی نگارنده‌ی این سطور برگرفته شده و متن مثنوی اساس کار ما دو متن بوده است . نخست مثنوی به تصحیح دوست دانشمند مثنوی‌شناس بزرگوارم جناب آقای دکتر عبدالکریم سروش (شرکت انتشارات علمی و فرهنگی) . دوم متن مصحح به همت برادر هنرمندم

دوره سوم . شعرة
سه . چهار . پنج و شش
مزار و سیمین و شادروان

جناب آقای قوام‌الدین خرمشاهی...» از پیشگفتار کتاب به قلم: بهاء‌الدین خرمشاهی.

جلوه‌های عرفان، چهره‌های عرفان / دکتر علی اصغر حلبی. - تهران، نشر قطره، ۱۳۸۳، ۴۷۰ صفحه، ۲۲۰۰ نسخه، ۳۸۰۰ تومان.

دکتر حلبی در مقدمه این کتاب تصریح می‌کند: «... من نه صوفی‌ام، نه عارف، نه مقام دیوانی دارم و نه از صوفیان پول گرفته‌ام که صوفیگری را برای شما تعریف کنم و با پیچ‌وتاب قلم دشمنانش را بگویم، یا لختی خامه را بر حال زاری که این اندیشه‌ی پنهان در روزگار ما یافته است، بگریانم... آنچه در این کتاب خواهید خواند بخش‌های سودمند و برگزیده‌ی صوفیگری است.

صوفیان خود نیز اهل انتخاب و گزینش بوده‌اند، یعنی از مذاهب و دین‌ها و اندیشه‌های گوناگون آنچه به نظر آنان سودمند بوده و به درد "بازسازی" این جنس دوپا می‌خورده، گرفته‌اند، و در این راه نظرشان تنها محدود به اسلام نبوده، بلکه از آیین خسروانی ایرانی و مذهب زرتشت و مانی و مزدک و اندیشه‌های افلاطون و فلوپین و حتی بودا و مسیح و دیگران، هرچه انسانی و بلند بوده اقتباس کرده، از ترکیب آن‌ها مذهبی که ملایم و موافق سرشت انسان باشد ساخته‌اند و از این راه، کوشیده‌اند با سخت‌گیری‌های همه‌ی مذاهب و مرام‌ها مقابله کنند... در این کتاب کوشیده‌ام مطالب سودمند و عملی و معانی لطیف و انسان‌ساز تصوف و عرفان را هرچه بیشتر یادکنم تا معلوم شود که برخلاف اعتقاد بعضی بی‌خبران و یا مغرضان، همه‌ی عرفان و تصوف، کهنه و تپل‌ساز و دوراندختنی نیست و...»

فلسفه بلاغت: آی. ا. ریچاردز. - ترجمه: دکتر علی محمدی آسیابادی؛ تهران، نشر قطره، ۱۳۸۲، ۱۵۱ صفحه، ۲۲۰۰ نسخه، ۱۲۰۰ تومان.

«... ریچاردز (۱۹۶۵-۱۸۹۳ م) یکی از تأثیرگذارترین متفکران جدید در حوزه‌های روان‌شناسی، فلسفه، زبان‌شناسی و نقد ادبی بوده است. تأثیر نظرات او در بسیاری از مکاتب بزرگ نقد ادبی و نظریه‌های زبان‌شناسی، معنی‌شناسی و هرمنوتیک کاملاً مشهود است. یاکوبسن زبان‌شناس و منتقد روسی در رساله‌ی "زبان‌شناسی و شعرشناسی" بیش از همه تحت تأثیر سه تن است: فردینان دوسوسور، امیل بنویست و بیش از این دو تحت تأثیر "ریچاردز" است. همین‌طور نظریه‌ی تأویل "پل ریکور" فیلسوف و ادیب فرانسوی نیز تحت تأثیر آموزه‌هایی است که ریچاردز در کتاب حاضر ارائه می‌کند. مخصوصاً در نظریه استعاره‌اش او را باید پیرو نظریه‌ی استعاره ریچاردز قلمداد کرد. ریچاردز غیر از تأثیری که در مکتب "نقد نو" داشته است، به‌عنوان بنیانگذار "نقد عملی" نیز شناخته می‌شود. کتاب حاضر حاوی شش سخنرانی ۱- بحث‌های مقدماتی، ۲- اهداف کلان و انواع بافت، ۳- درهم پویایی کلمات ۴- چند معیار برای کلمات ۵- استعاره ۶- مهارت در استعاره؛ تحت نام "بلاغت احیاء‌شده" در مقابل "بلاغت سنتی" است.

بیداری (تجربه‌های معنوی: یک): نیکوس کازانتزاکیس. - ترجمه مسیحا برزگر؛ متن انگلیسی - فارسی - تهران، کتاب خورشید، ۱۳۸۳، ۷۵ صفحه، ۳۳۳۰ نسخه، ۶۰۰ تومان.

کازانتزاکیس آفریننده‌ی رمان جاودانه‌ی "زوربای یونانی" سه‌گانه‌ی «تجربه‌های معنوی» را قلب تپنده تمامی آثار خود می‌داند.

او این اثر را در سال ۱۹۲۷ در آتن منتشر کرد. این یگانه (بیداری) با تقسیم بندی: سخن اول، تمهیدات، وظیفه‌ی نخست، وظیفه‌ی دوم و وظیفه‌ی سوم تنظیم شده است. مترجم در برابر هر صفحه‌ی انگلیسی، صفحه‌ی فارسی را قرار داده تا اگر از سوی خواننده آشنا به زبان انگلیسی قصد مقابله و مطابقت به میان آید دسترسی و واریسی آن سریع و آسان باشد. نقد و پیش‌گفتار مترجم (۲۰ صفحه + ۷) که در آغاز کتاب "بیداری" چاپ شده و دربرگیرنده هر سه کتاب است. بسیار خواندنی و تعمق‌برانگیز است.

سفر (تجربه‌های معنوی: دو): نیکوس کازانتزاکیس. - ترجمه: مسیحا برزگر؛ متن دوزبانه - تهران، کتاب خورشید، ۱۳۸۳، ۱۲۹ صفحه، ۳۳۳۰ نسخه، ۸۰۰ تومان.

کتاب دوم نیکوس با بخش بندی: سیر، گام نخست: خود، گام دوم: تبار، گام سوم: انسانیت، گام چهارم: زمین، و: اشراق، شروع و پایان می‌یابد. کازانتزاکیس انسانی است در جست‌وجوی معنا. او طالب حقیقت است و می‌داند که همه‌ی زندگی و جهان در ماده‌ی مدرک حواس خلاصه نمی‌شود. او رونده‌ای است که راهی پیدا کردن حقیقت می‌شود...
«تنها یک آرزو دارم: بدانم چه چیزی برای این ظواهر پنهان است، آن رازی را دریابم که مرا به دنیا می‌آورد و آن‌گاه

می‌کشد؛ کشف کنیم که آیا ورای دنیای مشهود و همیشه در تغییر، وجودی نامشهود و لایتغیر پنهان است یا نه. - کتاب (۱) صص ۴۰ و ۴۱، بند ۴ -

سکوت (تجربه‌های معنوی: سه): نیکوس کازانتزاکیس. - ترجمه: مسیحا برزگر. - متن دوزبانه - تهران، کتاب خورشید، ۱۳۸۳، ۱۲۹ صفحه، ۸۰۰ تومان.

کتاب سوم با عناوین: عمل، رابطه‌ی خدا و انسان، رابطه‌ی انسان با انسان، رابطه‌ی انسان و طبیعت، و: سکوت، بخشی بندی شده است. نیکوس، عمل را مقدس‌ترین شکل غایبی نظر می‌داند؛ عمل بزرگ‌ترین دروازه‌ی رستگاری است... عمل در میان هزار توی پیچیدگی‌های ذهن، کوتاه‌ترین راه را می‌یابد... و از میان مقاومت‌های منطق و ماده، راه خود را باز می‌کند. کازانتزاکیس برای رسیدن از عمل تا سکوت راه میان‌بر: (رابطه‌ی خدا و انسان، انسان با انسان و رابطه‌ی انسان با طبیعت) را کوتاه‌ترین مسیر، پیشنهاد و پس از طی این طریق اذعان می‌کند که: سکوت یعنی: هر کسی، بعد از اتمام خدمت‌ها و انجام همه‌ی وظایف خود، سرانجام به فراسوی کارها، به بلندترین قله‌ی تلاش‌هایش می‌رسد، به جایی که دیگر نه تلاشی وجود دارد نه فریادی، به جایی که در سکوت خویش، شکست‌ناپذیر و جاودانه، به همراه جهان به پختگی می‌رسد.

شعله حضور و مدیتیشن: روان‌شناسی / کریشنا مورتی. - ترجمه‌ی محمدجعفر مصفا؛ نشر قطره، ۱۳۸۲، ۱۹۸ صفحه، ۲۲۰۰ نسخه، ۱۵۰۰ تومان.

«قبل از هر چیز بگویم که در این گردهمایی‌ها ما نمی‌خواهیم به تبلیغ هیچ نوع عقیده و باور، هیچ نوع ایده‌آل، یا به تحلیل تشکیلاتی خاص پردازیم. می‌خواهیم با کمک یکدیگر واقعیت آنچه را که دنیای امروز می‌گذرد مورد توجه و بررسی قرار بدهیم. ما به این واقعیت به عنوان یک هندی، یک اروپایی، یک آمریکایی، یا به عنوان شخصی که منافع اجتماعی خاصی را دنبال می‌کند نگاه نمی‌کنیم. باهم به مشاهده‌ی چیزی که عملاً در دنیا واقع می‌شود می‌پردازیم، ما باهم فکر می‌کنیم، ولی نه آن‌گونه که گویی یک ذهن داریم...» مدیتیشن یکی از بزرگ‌ترین هنرهای زندگی است و شخص نمی‌تواند آن را از دیگری بیاموزد. توجه گسترده، محدود نشده و انتخاب نشده نسبت به تمامیت هستی خویش، عملاً در کیفیت مدیتیشن قرار گرفتن است.

جهان در آستانه قرن بیست و یکم: علوم اجتماعی / اریک جی. هابسبام. - ترجمه‌ی ناهید فروغان، تهران، نشر قطره، ۱۳۸۲، ۲۲۴ صفحه، ۲۲۰۰ نسخه، ۱۵۰۰ تومان.

آمریکا امروزه ادعای برتری جهانی شدن را دارد، آیا قرن بیست و یکم مانند قرن بیستم، قریب آمریکایی خواهد بود؟ آیا دوزبودن چشم انداز درگیری جهانی جدید به معنای ورود به عصر صلح است؟ پیامدهای پایان دوقطبی بودن جهان بر ماهیت جنگ و صلح چیست؟ آیا در شرایطی که جهانی کردن گسترش می‌یابد باید از جهانی که نظام دولت - ملت دیگر بر آن حاکم نیست، بیم داشته باشیم؟ آیا مرجع جهانی واحدی که توانایی تأمین نقش سیاسی و نظامی مؤثری داشته باشد، می‌تواند به جای نظام دولت - ملت بنشیند؟ یا دولت‌ها از کنترل و سازماندهی کاپیتالیسم فراملی چشم‌پوشی خواهند کرد؟ هابسبام در مورد این پرسش‌های اساسی و پرسش‌های بسیاری دیگر با روشن بینی به تأمل پرداخته که پاسخ یکایک آن‌ها را در این کتاب خواهیم خواند.

استبداد و اقتدارگرایی: (ویژگی‌های شخصیت‌های عقب‌مانده) / دکتر مسعود تهرانی. - تهران، نشر همراه، ۱۳۸۳، ۱۸۷ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، ۱۷۰۰ تومان.

دکتر تهرانی دارای دکترای جامعه‌شناسی سیاسی و فوق‌لیسانس جامعه‌شناسی شهری است. کتاب حاضر شامل مقالاتی چون: ۱- اقتدارگرایی و شخصیت مونتاز ۲- شرط ورود به جامعه‌ی مدنی ۳- جامعه‌ی مدنی و جنبش‌های دموکراتیک در کشورهای روبه رشد ۴- فرد، خودسپاتیکیک و متافیزیک نظم ۵- نقد ادبی، متن ادبی و اقتدارگرایی ۶- تنش روانی فرد ایرانی با اجتماع (مصاحبه، بخش یک) ۷- انسان سیاسی - انسان دموکراتیک (مصاحبه، بخش دو)، است که موضوع مقالات فوق بر مبنای پرسش‌های زیر می‌باشد: خشونت از کجا سرچشمه می‌گیرد و دلیل وجود و بروز آن چیست و چگونه می‌توان با آن مبارزه کرد؟ خواستگاه قدرت و به‌ویژه منشاء قدرت سرکوب‌گر و اقتدارگر کجاست؟ شخصیت، ساختار روانی و سیاست چه پیوندی باهم دارند و چگونه نظم درونی فرد به آزادی اجتماعی می‌انجامد؟ دموکرات بودن یعنی چه و آیا انسان دموکرات باید غریبی باشد؟ چگونه می‌شود به جامعه و انسان دموکرات رسید و چگونه می‌شود با استبداد و دیکتاتوری مبارزه کرد؟ جامعه‌ی مدنی چگونه جامعه‌ای است و...

آناهید- ماهنامه‌ی پژوهش‌های ایران‌شناسی / شماره یک - امرداد و شهریور ۱۳۸۳ - ۱۲۸ صفحه - ۱۲۰۰ تومان
 دکتر فاروق صفی زاده سردبیر "آناهید" نخستین نشریه‌ی پژوهش‌های ایران‌شناسی، در "سخن سردبیر" تأکید می‌کند:
 «غریبان و خاورشناسان در طی سده‌ها، نام‌ها و نشانه‌های حاکی از سیر علم و فن و تمدن را - هرچند بسیار ناچیز و کوچک به همان صورت نخستین‌اش - حفظ و نگهداری می‌کنند. اما با ترغیبات و بهره‌گیری از عوامل خود، نه تنها موجب می‌شوند که سیر علم در ایران زمین نادیده گرفته شود، بلکه هرچا اثری از تمدن در ایران زمین یافت می‌شود، توسط باندهای مافیایی غارت میراث فرهنگی، این آثار را فوراً نابود کنند... تحریف و تاریخ و تمدن ایران زمین، توسط خاورشناسان بر کسی پوشیده نیست، با نگاهی به دانش‌نامه‌ها و انسکلوپدیاهای جهانی، کاملاً درمی‌یابیم که مغرضین چگونه سهم ایران را در تمدن جهانی نادیده گرفته‌اند... اکنون "آناهید" در عرصه‌ی فرهنگ و تمدن ایران زمین و در شناخت یافته‌ها و مخفی مانده‌های آنچه که گذشته‌ی دینی، علمی، هنری و... ایران مغفول و فراموش شده است، از صاحب نظران و ایران‌شناسان دعوت به همکاری می‌کند. بایا تولد "آناهید" را به ایران دوستان تبریک و آرزومند ماندگاری و پویایی آن است.

نشانی: تهران، خیابان کریم خان زند، خیابان حافظ، کوچه هورچهر، پلاک ۲، طبقه ۶، واحد ۱۴ - تلفن: ۸۸۹۰۷۶۸ - ۸۹۲۵۳۹۱

هنگام، ضمیمه ادبی فرهنگی روزنامه عصر مردم (شیراز) / سردبیر: هادی محیط - ۸ صفحه: شیراز، خیابان زند، روبه روی خیابان انوری، کوچه دزبان، ساختمان دنا، تلفن: ۲۳۰۶۰۶۹ - ۲۳۰۶۳۰۵
 روزنامه‌ی "عصر مردم" به مدیرمسئولی و صاحب امتیازی جناب محمد عسلی در شیراز چاپ و عرضه می‌شود که ویژه‌نامه‌ی ادبی فرهنگی "هنگام" هم ضمیمه‌ی ادبی فرهنگی این روزنامه است. این ضمیمه با کوشش و تلاش پی‌گیر هادی محیط و حمایت و سعه صدر آقای عسلی که برای اهالی ادبی و هنر قابل تقدیر و سپاس است تاکنون ۶۶ شماره را به چاپ رسانیده و شماره‌های زیر هم به دفتر بایارسیده است:

- شماره - ۵۹، پنجشنبه ۲۱ خرداد ۱۳۸۳، ویژه: شاعر معاصر: فریدون توللی.
  - شماره - ۶۰، پنجشنبه ۲۸ خرداد ۱۳۸۳، ویژه: کریم نصر، نقاش معاصر.
  - شماره - ۶۱، پنجشنبه ۴ تیر ۱۳۸۳، ویژه: منصور برمکی، شاعر معاصر.
  - شماره - ۶۲، پنجشنبه ۱۱ تیر ۱۳۸۳، ویژه: هرمز علی پور، شاعر معاصر.
  - شماره - ۶۳، پنجشنبه ۱۸ تیر ۱۳۸۳، ویژه: ترجمه‌ها: م. آزاد، موسی بندری و چند شاعر جنوب.
  - شماره - ۶۴، پنجشنبه ۲۵ تیر ۱۳۸۳، ویژه: ترجمه و تالیف‌های: علی معصومی.
  - شماره - ۶۵، پنجشنبه ۱ مرداد ۱۳۸۳، ویژه: مسیح علی‌ای، مترجم، محولف، محقق.
  - شماره - ۶۶، پنجشنبه ۱۵ مرداد ۱۳۸۳، ویژه: کاظم رضا، نویسنده، منتقد، و...
- این ویژه‌نامه برای اهالی ادب و هنر، آرشویی است لازم و ضروری!

لیکو: نشریه مرکز آفرینش‌های ادبی و هنری سیستان و بلوچستان / سال دوم، شماره ۳، خرداد ۱۳۸۳، ۳۶ صفحه، نشانی: زاهدان، ص. پ: ۵۸۱-۹۸۱۳۶.

لیکو (Liku, Lico) به چه معنی است؟ نوحسروانی و آمی شناسیم، تکابیت‌های معنایی و بیان‌کننده‌ی حال و هوای خاص خالق در زمان سرودن را هم، هایکوی ژاپنی نیز برایمان بسیار آشنا و بسیار دلپذیر است و... ۱- بیچ‌های جاده‌ی سرباز خطر ناکند / دختر موهایی تو / برگ‌های درخت لیمو. ۲- معشوقه چون پریان می‌خزاند / انگشتری در تاقچه‌ی خنجره‌ی زرگر. ۳- پشت جالیز خانه شما / پری‌ی سبز / یا کودکی شیرخواره در بغل. لیکوی این شماره، شامل سه مقاله، هفت دانش‌نامه کوتاه و اشعاری از بیست و یک شاعر خطه سیستان و بلوچستان است که به همت شروین شاهوزی پور، سردبیر این نشریه گردآوری شده است. بایا برای لیکو آرزوی تداوم، مانایی و هر بار بهتر و بهتر شدن می‌کند.

مجموعه نشریه‌ها و مجله‌ها در سیستان و بلوچستان
 شماره ۱ - خرداد ۱۳۸۳ - ۳۶ صفحه - ۱۲۰۰ تومان

مجموعه نشریه‌ها و مجله‌ها در سیستان و بلوچستان
 شماره ۲ - شهریور ۱۳۸۳ - ۳۶ صفحه - ۱۲۰۰ تومان

دوره سوم، شماره
 سه، چهار، پنج و شش
 وزارت کشور و فرهنگ و ارشاد اسلامی